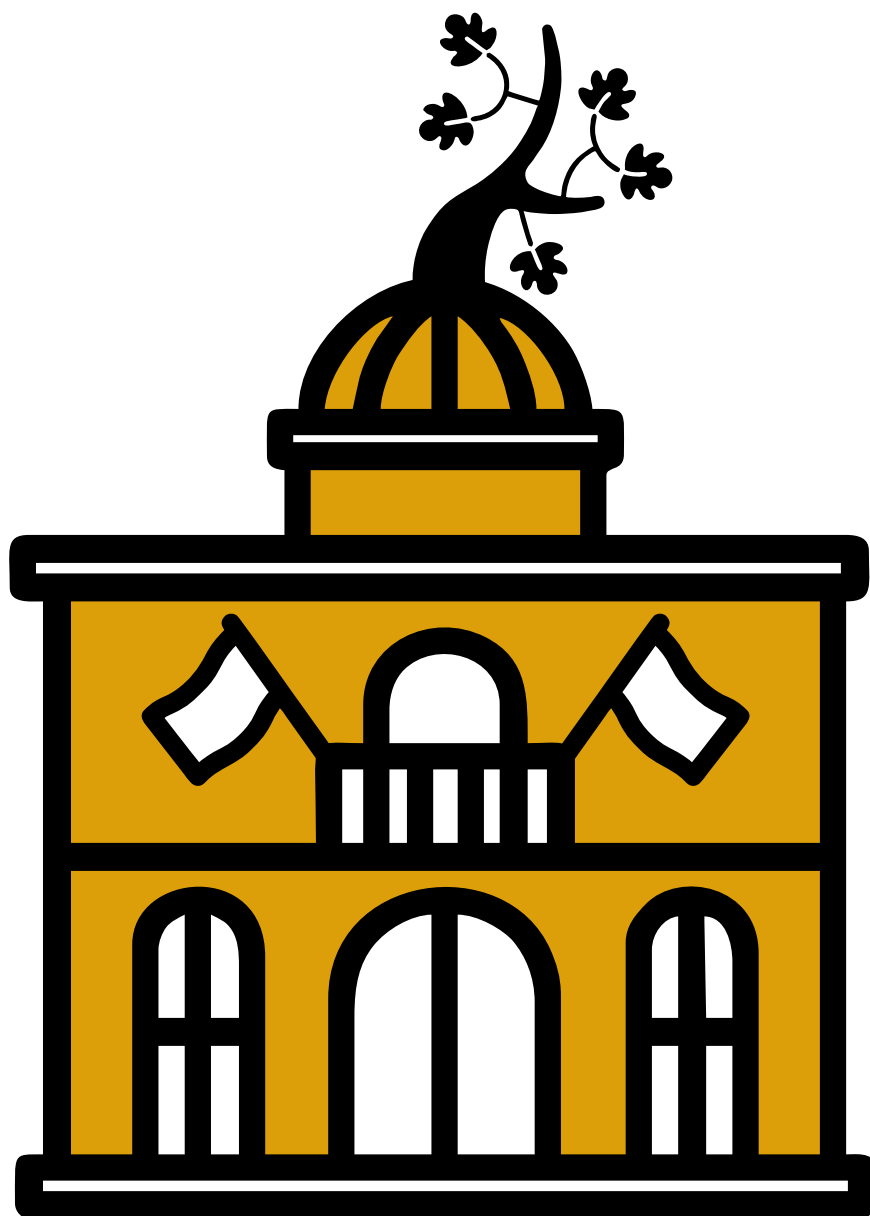

NAFARROAKO TOKI
ENTITATEENTZAKO
GIDA JURIDIKOA
INGURUMENAREN ETA
LURRALDEAREN DEFENTSAN

Sustrai Erakuntza Fundazioa

**Ingurumena eta lurraldea defendatzeko
Nafarroako toki entitateentzako gida
juridikoa.**

2025eko martxo.

ISBN: 978-84-09-57929-7

Lege Gordailua: NA65-2024

SUSTRAI ERAKUNTZA FUNDAZIOA

IFK: G - 71033138

Posta zenbakia: 7, 31800 Alsatsu/Alsasua

Tel.: 675 510 477

sustrai@sustraiarakuntza.org

www.fundacionsustrai.org

www.sustraiarakuntza.org

Sustrai Erakuntza Fundazioaren erantzukizun bakarra. Inola ere ezin da pentsatu zerikusia duten beste pertsona edo erakunde batzuen ikuspuntuak edo iritziak ordezkatzeko dituenik.

Ez Sustrai Erakuntza Fundazioa, ez testuan

agertzen den ezein pertsona edo enpresa, ez da argitalpenean jasotzen den informazioa erabiltzearen erantzule.

Argitalpen hau osorik edo zati batean erreproduzitu daiteke, sinatzen duen Sustrai Erakuntza fundazioa aipatuz.

Ongi etorri zure kopia eta doako zabalkundea edozein bitartekoren bidez.

Obra hau Errekonozimendua lizentziaren mende dago.

4.0 Creative Commons-en nazioartekoa.

Lizentzia honen kopia bat ikusteko, bisitatu: <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Gida honek Nafarroako Foru Komunitateko toki entitate batek bere lurraldean ingurumen inpaktua eragin dezaketen edo ondasun edo eskubide propioei eragin diezaieketen jarduerak planteatzen dituenean aurki ditzakeen legezko egoerak bildu eta antolatzen ditu.

Beraz, Ingurumenaren inguruko lege-esparrua kontuan hartuta, gida honek toki-erakundeei zuzenean edo zeharka eragiten dieten manuen zerrenda bat jasotzen du, esku hartzen duten subjektuak diren aldetik.

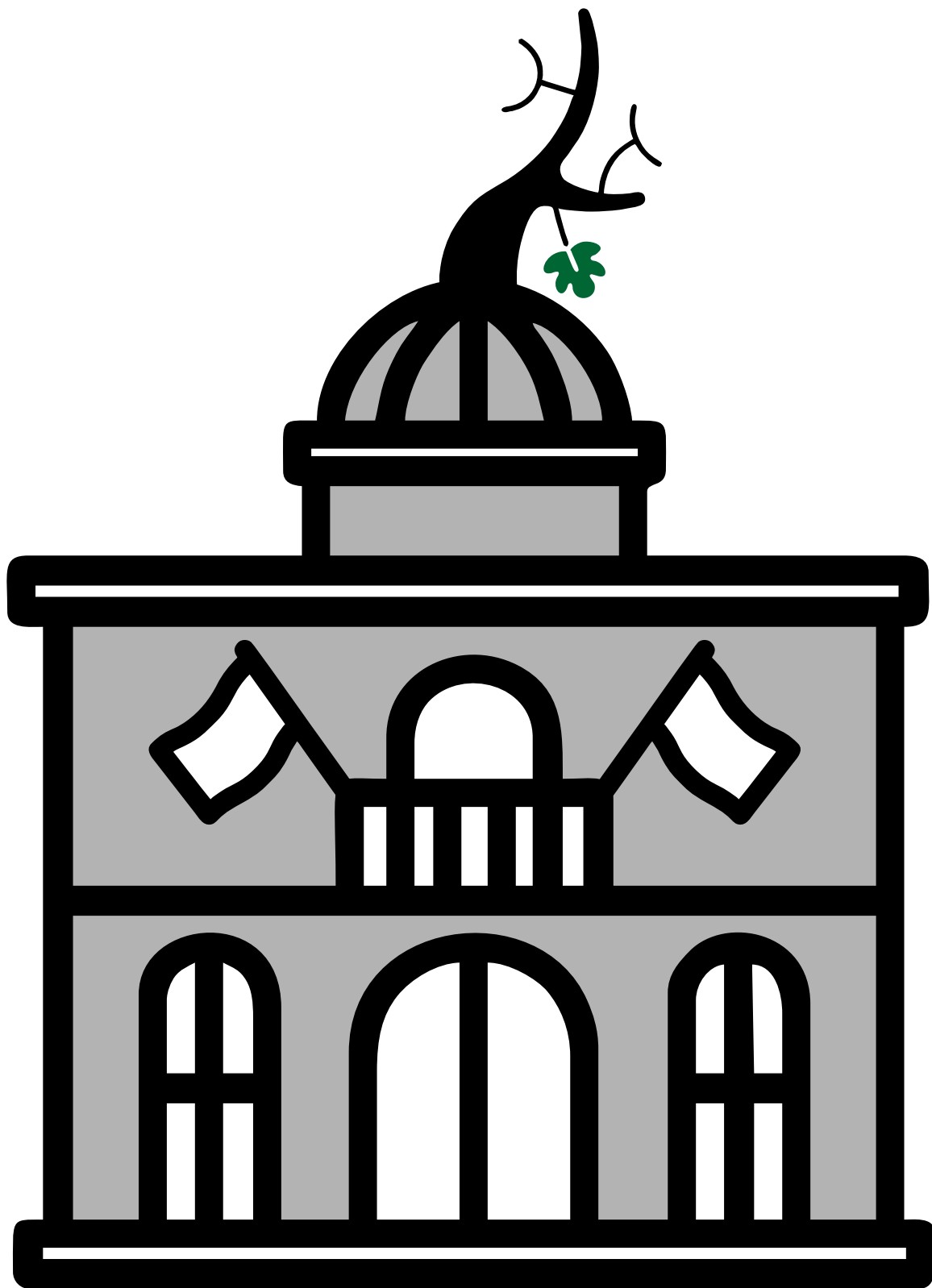
Eta, bereziki, toki-erakundeei organo gisa esku hartzen dutenean beren ahalaz baliatzean eta beren eskumen-eremuaren barruan.

Gida honen helburua da toki-erakundeei gaur egun arlo horretan dauden prozedurak ezagutzea eta prozedura horietan parte hartzeko aukera izatea.

AURKIBIDEA

1.	ARAU-ESPARRUA – PRINTZIOPIO GIDARIAK	6
1.1.	Europar Batasuna.	6
1.2.	Estatua.	8
1.3.	Forala.	9
2.	GAI OROKORRAK	12
2.1.	Administrazioen arteko harremanak.	12
2.2.	Ingurumenari buruzko informazioa eskuratzeko eskubidea.	12
2.2.1.	Legitimazioa.	12
2.2.2.	Informaziorako eskubidea.	13
3.	TOKI-ERAKUNDEEN EGITEKOA, INTERESDUN GISA JARDUNEZ	16
3.1.	INGURUMEN-EBALUAZIOA.	16
3.1.1.	21/2013 Legea, abenduaren 9koa, ingurumen-ebaluazioari buruzkoa.	16
3.1.2.	17/2020 Foru Legea, abenduaren 16koa, ingurumenean eragina duten jarduerak arautzen dituen.	19
3.1.3.	Martxoaren 30eko 26/2022 Foru Dekretua, ingurumen-eragina duten jarduerak arautzen dituen abenduaren 16ko 17/2020 Foru Legearen erregelamendua garatzen duena.	19
3.2.	BESTE INGURUMEN-IZAPIDE BATZUK	20
3.2.1.	1/2016 Legegintzako Errege Dekretua, abenduaren 16koa, Kutsaduraren Prebentzio eta Kontrol Integratuari buruzko Legearen testu bategina onartzen duena.	20
3.2.2.	7/2022 Legea, apirilaren 8koa, ekonomia zirkular baterako hondakin eta lurzoru kutsatuei buruzkoa.	21
3.2.3.	14/2018 Foru Legea, ekainaren 18koa, Hondakinei eta haien fiskalitateari buruzkoa.	21
3.2.4.	9/1996 Foru Legea, ekainaren 17koa, Nafarroako Naturguneen buruzkoa.	22
3.2.5.	13/1990 Foru Legea, abenduaren 31koa, Nafarroako Baso Ondarea babestu eta garatzeari buruzkoa.	23
3.2.6.	Foru Dekretua, otsailaren 17koa, Nafarroako baso ondarea babestu eta garatzeari buruzko abenduaren 31ko 13/1990 Foru Legea garatzeko mendiaren erregelamendua onartzen duena.	23
3.3.	INGURUMENEAN ERAGINA IZAN DEZAKEEN PROIEKTU EDO JARDUERA BATEN ADMINISTRAZIO-BAIMENAREN PROZEDURA.	24

3.3.1.	Sektore elektrikoa.	24
3.3.2.	Urak.	28
3.3.3.	Gas-sektorea.	29
3.3.4.	Trenbide-sektorea.	32
3.3.5.	Errepideen sektorea.	34
3.3.6.	Meatzaritza sektorea.	35
3.3.7.	Lurralde Antolamendu eta Hirigintzari buruzko Foru Legea.	36
4.	BESTE ADMINISTRAZIO BATZUEN EGINTZAK AURKARATZEKO BIDE POSIBLEAK	40
4.1.	Aurretiazko errekerimendua – Administrazio-errekurtsoa.	40
4.2.	Administrazioarekiko auzi-errekurtsoa.	42
4.3.	Ofiziozko berrikuspena.	43
5.	INGURUMEN-DELITUAK	46
5.1.	Prozesu penaleko motak.	46
5.2.	Prozedura penala hastea.	49

ARAU-ESPARRUA – PRINTZPIO GIDARIAK

1. ARAU-ESPARRUA – PRINTZPIO GIDARIAK

1.1. Europar Batasuna.

Europar Batasunaren Funtzionamenduari buruzko Tratatuaren (EBFT) **11. artikuluan eta 191. artikulutik 193. artikulura** bitartekoen arabera, Batasunak eskumena du ingurumen-politikaren eremu guztietan jarduteko, hala nola airearen eta uraren kutsaduran, hondakinen kudeaketan eta klima-aldaketan. Subsidiarotasun-printzipioak eta Kontseiluak gai fiskalen, lurralde-antolamenduaren, lurzoruen erabileraren, baliabide hidrikoen kudeaketa kuantitatiboaren, energia-iturrien aukeraketaren eta energia-horniduraren egituraren arloetan aho batez jarduteko betekizunak mugatzen dute haren jardura-eremua.

Europar Batasunak nortasun juridikoa du 2007tik nazioarteko akordioak egiteko. Ordutik, liderra da munduko ingurumen-frontean.

EBren ingurumen-politika lau **printzipio orokorretan** oinarritzen da:

- **Arreta:** ekintza edo politika batek ingurumenean edo osasun publikoan kalteak eragin baditzake, eta haren ondorioei buruzko ziurgabetasun zientifikoak bere horretan badirau, ekintza hori ez da aplikatu behar froga berriak aurkeztu arte.
- **Prebentzioa:** ingurumen-kalteak prebenitzeko tresna, horien aurrean erreakzionatu beharrean. Horretarako, prebentzio-neurriak hartu behar dira ingurumen-kalteei aurrea hartzeko eta kalte horiek saihesteko.
- **Kutsadura bere iturrian zuzentzea:** ingurumenari kalte egin bazaio, kutsatuak bere iturrian zuzentzeko neurri egokiak hartzea behartuta daude.
- **«Kutsatzen duenak ordaindu egiten du»:** kalteren bat gertatzen bada, kutsatuak konpontzeko neurri egokiak hartzea eta kostuak ordaintzera behartuta daude. (Ingurumen-erantzukizunari buruzko zuzentaraua, babestutako espezie edo habitat naturalei, urari eta lurzoruari eragindako ingurumen-kalteak prebenitzea edo konpontzea helburu duena.)

Europar Batasunaren ingurumen-arloko oinarrizko esparrua honako programa eta estrategia horizontal hauek osatzen dute:

A. Ingurumenaren arloko ekintza-programak.

1973az geroztik, Batzordeak Ingurumen arloko Ekintza Programak (IEP) egin ditu, Batasunaren ingurumen-politikarako etorkizuneko lege-proposamenak eta helburuak finkatzeko. 2022ko maiatzean, 8an jarri zen indarrean, 2030eko amaiera arte juridikoki adostutako ingurumen-politikarako Batasunaren agenda bateratuaren ondorioz. Guztiontzako ongizatea bermatuz, planetaren mugak errespetatuz.

Programa berriak Europako Itun Berdearen ingurumen -eta klima-helburuak babesten ditu, eta horietan oinarritzen da, lehentasunezko sei helbururekin batera:

- 2030erako berotegi-efektuko gasen emisioak murrizteko helburua eta 2050erako neutraltasun klimatikoa lortzea;
- egokitzeko gaitasuna hobetzea, erresilientzia indartzea eta klima-aldaketarekiko urrakortasuna murriztea;
- hazkunde birsortzailerako eredu baterantz aurrera egitea, hazkunde ekonomikoa baliabideen erabileratik eta ingurumenaren degradaziotik bereiztea eta ekonomia zirkular baterantzko trantsizioa bizkortzea;
- kutsadura zerora murrizteko (airearena, urarena eta lurzorurena barne) eta europarren osasuna eta ongizatea babesteko anbizioa lortzea; biodibertsitatea babestu, kontserbatu eta berreskuratzea, eta kapital naturala hobetzea, bereziki airearena, urarena, lurzorurena, basoena, ur gezarena, hezeguneena eta itsas ekosistemena, eta

- ekoizpenari eta kontsumoari lotutako presio klimatikoak eta ingurumenekoak murriztea (bereziki energiaren, industria-garapenaren, eraikuntzaren eta azpiegituren, mugikortasunaren eta elikadura-sistemen eremuetan).

B. Estrategia horizontalak.

1. Garapen iraunkorra.

Batasunak 2001ean sartu zuen bere lehen **Garapen Iraunkorreko Estrategia**. Nazio Batuek 2015ean onartu zuten Garapen Iraunkorrerako 2030 Agendaren ondorioz, Batzordeak komunikazio bat argitaratu zuen 2016an: «Etorkizun europar jasangarrirako hurrengo etapak — Iraunkortasunerako Europako ekintza». Komunikazio horretan, Garapen Jasangarriko Helburuak (GJH) Batasunaren lehentasun politikoetan txertatzeko modua aztertzen da.

Nazio Batuek 2019ko martxoan onartu zuten 2030 Agendaren ondorioz, Legebiltzarrak ebazpen bat onartu zuen GJHen inplementazioari eta betetzeari buruzko urteko txosten estrategikoari buruz. Biodibertsitatea

2. Biodibertsitatea.

2011n, Batasunak 2020ra arteko Biodibertsitateari buruzko Estrategia onartu zuen, Aniztasun Biologikoari buruzko Nazio Batuen Hitzarmenaren arabera hartutako konpromisoak islatzen dituena. Hitzarmen hori biodibertsitatearen arloko nazioarteko akordio nagusia da, eta Batasuna horren parte da. Batzordeak 2020ko maiatzean aurkeztu zuen "Biodibertsitateari buruzko EBren estrategia hemendik 2030era". Plan globala, handinahia eta epe luzerakoa da, natura babesteko eta ekosistemen degradazio-prozesua lehengoratzeko. 2021eko ekainean, Legebiltzarrak estrategia hori babestu zuen.

2024ko otsailean, Parlamentuak Natura Lehengoratzeko Legea onartu zuen. Lege horren bidez, hemendik 2030era bitartean Batasuneko lehorreko eta itsasoko eremuen % 30 gutxienez eta 2050era bitartean leheneratu behar diren ekosistema guztien % 90 lehengoratzeari zaindako da. Legea, gaur egun, Kontseiluan bozkatu zain dago.

3. Neutraltasun klimatikoa.

2019ko Europako Itun Berdean islatua, munduak aurre egin behar dien klima- eta ingurumen-erronkei erantzuteko, eta Parlamentuak 2021eko urrian babestua.

B. Ingurumenaren arloko nazioarteko lankidetzak.

atasuna funtsezko eragilea da ingurumenari buruzko nazioarteko negoziazioetan. Ingurumenaren, naturaren eta biodibertsitatearen babesaren, klima-aldaketaren edo airearen eta uraren mugaz haraindiko kutsaduraren arloko munduko, eskualdeko edo azpieskualdeetako akordio aldeaniztun ugariren parte da. Batasunak Garapen Jasangarrirako 2030 Agendaren prestaketan parte hartu zuen. Agenda horrek barne hartzen ditu Garapen Jasangarriko 17 Helburuak eta horien 169 jomugak, Klima Aldaketari buruzko Parisko Akordioa eta Hondamendien Arriskua Murrizteko Sendai Esparrua.

C. Ingurumen-inpaktuaren ebaluazioa eta parte-hartze publikoa.

Europar Batasuneko herrialde guztietan, ingurumenean ondorio esanguratsuak izango dituzten proiektuei (pribatuak edo publikoak) ingurumen-inpaktuaren ebaluazioa egin behar zaie. Gainera, antzeko prozesu bat egiten da, ingurumen-ebaluazio estrategikoa (EEM) izenekoa, plan eta programa publikoetan. Bi zuzentarauek bermatzen dute ingurumen-ebaluazio bat egingo dela edozein plan, programa edo proiektu baimendu aurretik.

Bi kasuetan, publikoari kontsulta egitea funtsezko alderdia da, 1998ko Aarhuseko Hitzarmenak ezartzen duen bezala, ingurumenaren arloan, EBren eta haren estatu kide guztien parte baitira. Hitzarmen horrek hiru eskubide bermatzen dizkie herritarrei: herritarrek ingurumenaren arloko erabakiak hartzean parte

hartzea; agintari publikoen esku dagoen ingurumen-informazioa eskuratzea; eta justiziara jotzeko eskubidea, beste bi eskubideak kontuan hartu ez badira. (2003/4/EE Zuzentaraua eta 2003/35/EE Zuzentaraua)

D. Aplikazioa, betetzea eta jarraipena.

EBren ingurumen-politikaren eraginkortasuna politika hori estatuan, eskualdean eta tokian aplikatzearen arabera da. Horregatik, jarraipena funtsezkoa da, bai ingurumenaren egoerari dagokionez, bai Batasuneko ingurumen-legediaren aplikazio-mailari dagokionez.

1990ean, Europako Ingurumen Agentzia (AEMA) sortu zen Kopenhagen, ingurumen-politikaren garapena, aplikazioa eta ebaluazioa babesteko eta jendeari horren berri emateko. 2020an bere 6. lana eta Europako ingurumenaren perspektibak argitaratu zituen.

2001ean, EBk gutxieneko irizpide batzuk (ez lotesleak) ezarri zituen estatu kideetan ingurumen-ikuskapenak egiteko eta ingurumen-delitu larrietarako zigor penal eraginkorrak, proportzionatuak eta disuasiozkoak bermatzeko.

Ondorio horietarako, garrantzitsua da ingurumenaren arloko legeria aplikatzeko eta betetzeko Europako sarea (IMPEL) ingurumen-agintarien nazioarteko sare bat da, eta arduradun politikoentzat, ingurumen-ikuskatzaileentzat eta agintaritzako agenteentzat ideiak trukatzeko eta jardunbide egokiak egiteko plataforma baten bidez betetzeko sortu zen.

1.2. Estatu-mailakoa.

Ingurumen-ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 2. artikuluan aipatzen dira ingurumen-ebaluazioko prozeduren **printzipio gidariak**.

"Ingurumen-ebaluazioko prozedurek printzipio hauek bete beharko dituzte:

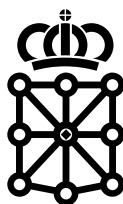
- a) Ingurumena babestea eta hobetzea.*
- b) Zuhurtasuna eta kautelazko ekintza.*
- c) Ingurumenaren gaineko inpaktuak prebenitu, zuzendu eta konpentsatzea.*
- d) Kutsatzen duenak ordaindu egiten du.*
- e) Ingurumen-ebaluazioko prozedurak arrazionalizatzea, sinplifikatzea eta hitzartzea.*
- f) Estatuko Administrazio Orokorraren eta autonomia-erkidegoen arteko lankidetza eta koordinazioa.*
- g) Plan, programa eta proiektuek ingurumenean dituzten ondorioen eta, hala badagokio, aplikatu beharreko ebaluazio-prozedura motaren arteko proportzionaltasuna.*
- h) Ebaluazio-prozeduran esku hartzen duten administrazio-organismoen lankidetza aktiboa, eskatzen zaien informazioa emanaz.*
- i) Partaidetza publikoa.*
- j) Garapen iraunkorra.*

k) Ingurumen-alderdiak erabakiak hartzean integratzea.

l) Ahalik eta ezagutza zientifiko onenaren arabera jardutea”

1.3. Foru mailan.

1.3.

Nafarroan, Ingurumenean eragina duten jarduerak arautzen dituen **abenduaren 16ko 17/2020 Foru Legeak 2. artikuluan** ezartzen ditu Nafarroako administrazio publikoen **ingurumen-arloko esku-hartzearen printzipio inspiratzaileak**:

“1. Nafarroako administrazio publikoen jarduna honako printzipio hauetan oinarrituko da: kutsatzen duenaren prebentzio-, arreta- edo zuhertasun-printzipioetan, ekonomia zirkularreko printzipioetan, ingurumen-inpaktuak konpontzeko edo zuzentzeko printzipioan, ahal dela iturrian bertan, eta parte-hartzearen printzipioan.

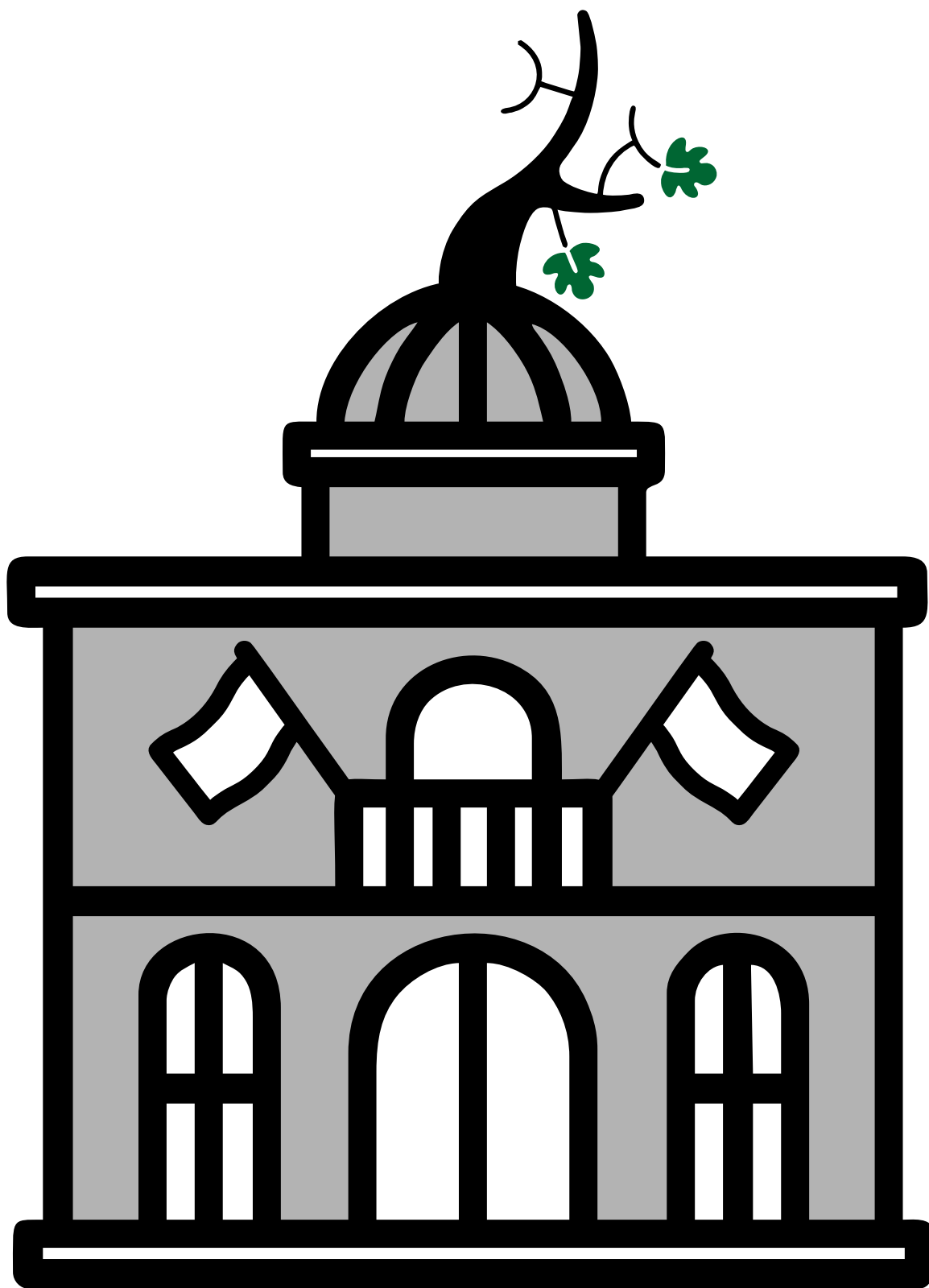
2. Ingurumena babesteko eskakizuna Nafarroako administrazio publikoen politiken eta ekintzen plangintzan eta betearazpenean txertatu beharko da, garapen iraunkorra sustatzeko helburuarekin.

Ingurumen-integrazioa honako irizpide hauen arabera garatuko da:

a) Kasuan kasuko jardunarekin ase nahi diren premiak justifikatzeko azterketa bat egitea aldez aurretik.

b) Ingurumen-eskakizunak eta -baldintzapenak jardueren diseinuan integratzea, hasierako planteamendutik. ”

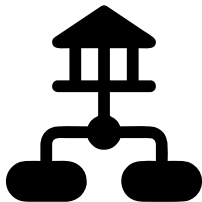
GAI OROKORRAK

2. GAI OROKORRAK

Ingurumen-ebaluazioaren prozesua ingurumen-legezketasuna kontrolatzeko administrazio-tresna bat da, eta administrazio publikoei dagokie, hainbat eskumen-mailatan.

Kontzeptu honen barruan sartzen diren administrazio-prozedura zehatzak aztertu aurretik, honako gai hauek azaltzen dira:

2.1. Administrazioen arteko harremanak

40/2015 Legea, urriaren 1ekoa, Sektore Publikoaren Araubide Juridikoarena.

140. artikulua. Administrazioen arteko harremanen printzipioak.

1. *“Administrazio publikoek haiei lotutako edo haien mendeko beste administrazio eta erakunde edo organismo batzuekin jarduten dute eta haiekin harremanetan daude, printzipio hauen arabera:*

a) *Leialtasun instituzionala.*

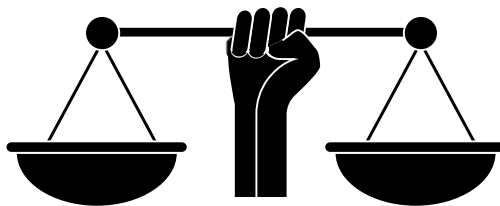
b) *Konstituzioan eta autonomia-estatutuetan eta toki-araubidearen araudian ezarritako eskumen-banaketa ordenara egokitzea.*

c) *Lankidetzat, hau da, helburu komunak lortzeko gainerako herri-administrazioekin jarduteko betebeharra.*

d) *Lankidetzat, bi administrazio publikok edo gehiagok, borondatez eta beren eskumenak erabiliz, ekintza komun baten aldeko konpromiso espezifikoak hartzen dituztenean.*

e) *Koordinazioa; horren arabera, herri-administrazio batek eta, bereziki, Estatuko Administrazio Orokorra, gai beraren eraginpean dauden herri-administrazioen jardueren koherentzia bermatzeko betebeharra du, emaitza komuna lortzeko, Konstituzioak eta gainerako ordenamendu juridikoak hala aurreikusten dutenean.”*

2.2. Ingurumenari buruzko informazioa eskuratzeko eskubidea.

27/2006 Legea, uztailaren 18koa, ingurumenaren arloan informazioa eskuratzeko, herritarrek parte hartzeko eta justiziara jotzeko eskubideak arautzen dituena.

Toki-erakundeek, beren eskumen-esparruaren barruan, ingurumen-erakundeak duten jarduerak garatzen dituzte. Horregatik, administrazio publikoek bermatu behar dute arau honek herritarrei alderdi guztietan ematen dizkien eskubideak betetzen direla, eta, bereziki, ingurumenari buruzko informazioa eskuratzeko eskubidea.

2.2.1. Legitimazioa.

27/2006 Legean ingurumenaren arloan jasotako eskubideak gauzatzeko, kontuan hartu behar dira publikoaren eta interesdunaren kontzeptuak.

Publiko orokorraren definizioa 27/2006 Legearen **2.1 artikuluan** dago jasota.

“Aplikatzekoa zaien araudiaren arabera eratutako edozein pertsona fisiko edo juridiko, bai eta haien elkarte, erakunde eta talde ere, nazionalitate edo lurraldetasunagatik inolako bereizkeriarik egin gabe.”

Ez da interes edo afektazio pertsonalik eskatzen, ezta ingurumen-defentsa helburu duenik ere.

Administrazio-prozedurako **interesdunaren** kontzeptu orokorra 39/2015 Legearen **4. artikuluan** arautzen da.

- Eskubide edo interes indibidual edo kolektiboen titularrak.
- Prozeduran hartzen den erabakiak uki ditzakeen eskubideak dituztenak.
- Interes ekonomiko eta sozialak ordezkatzeko dituzten elkarte eta antolakundeak, Legeak interes legitimo kolektiboen titularrei aitortzen dizkien baldintzetan.

Ingurumenaren arloko **interesdunaren kontzeptua** 27/2006 Legearen deskribatzen da.

"a) 39/2015 Legearen 4. artikuluan aurreikusitako egoeraren batean dagoen pertsona fisiko edo juridiko oro.

b) Lege honen 23. artikuluan ezarritako baldintzak betetzen dituen irabazi-asmorik gabeko edozein pertsona juridiko."

2.2.2. Informazioa jasotzeko eskubidea.

27/2006 Legearen **1.2 artikulua** ingurumenari buruzko informazioa zabaltzea eta jendearen eskura jartzea bermatzen du, ahalik eta zabalerarik, sistematikarik eta teknologiarik zabalenarekin.

27/2006 Legearen **2.3 artikulua** arabera, **ingurumenari buruzko informazioa** idatziz, ikusiz, entzunez, elektronikoki edo kategoria hauetakoren batean dagoen beste edozein modutan ematen dena da:

"a) Ingurumen-elementuen egoera, hala nola airea eta atmosfera, ura, lurzorua, lurra, paisaiak eta naturguneak, hezeguneak eta itsasoko eta kostaldeko eremuak barne, dibertsitate biologikoa eta haren osagaiak, genetikoki eraldatutako organismoak barne; eta elementu horien arteko elkarreleragina.

b) a) idatz-zatian aipatutako ingurumen-elementuei eragiten dieten edo eragin diezaieketen faktoreak, hala nola substantziak, energia, zarata, erradiazioak edo hondakinak, hondakin erradioaktiboak, emisioak, isurketak eta ingurumenean askatzen diren beste batzuk barne.

c) Neurriak, neurri administratiboak barne, hala nola politikak, arauak, planak, programak, ingurumen-arloko akordioak eta a) eta b) idatz-zatietan aipatutako elementuei eta faktoreei eragiten dieten edo eragin diezaieketen jarduerak, bai eta elementu horiek babesteko jarduerak edo neurriak ere.

d) Ingurumen-legeria gauzatzeari buruzko txostenak.

e) Kostu-onura erlazioaren analisia eta c) idatz-zatian aipatutako neurri eta jarduerari buruzko erabakiak hartzeko erabilitako beste analisi eta kasu ekonomiko batzuk, eta

f) Pertsonen osasun- eta segurtasun-egoera, baita, hala badagokio, elikadura-katearen kutsadura, giza bizi-baldintzak, historia-, kultura- eta arte-ondareko ondasunak eta eraikuntzak ere, baldin eta a) idatz-zatian aipatutako ingurumen-elementuen egoerak edo, elementu horien bitartez, b) eta c) idatz-zatietan aipatutako edozein alderdik eragiten badie edo eragin badiezaieke."

Ingurumenari buruzko informazioa emateko betebeharraren salbuespenak (27/2006 Legearen **13. artikulua**).

"a) Agintaritza publikoari eskatutako informazioa ez egotea haren esku edo beste erakunde baten esku haren izenean, 10.2.b) artikuluan xedatutakoari kalterik egin gabe.

b) Eskaera argi eta garbi arrazoigabea izatea.

c) Eskaera orokorregia izatea, 10.2.a) artikuluan xedatutakoa kontuan hartuta.

d) Eskabidea egiten ari den materialari edo amaitu gabeko dokumentu edo datuei buruzkoa izatea. Azken horiek dira agintaritza publikoa aktiboki lanean ari direnak. Ukapena arrazoi horretan oinarritzen bada, agintaritza publiko eskudunak materiala prestatzen ari den agintaritza aipatu beharko du ukapenean, eta eskatzaileari jakinarazi beharko dio materiala prestatzeko aurreikusitako denbora.

e) Eskaera barne-komunikazioei buruzkoa izatea, kontuan hartuta jakinarazpenean aintzat hartu den interes publikoa.

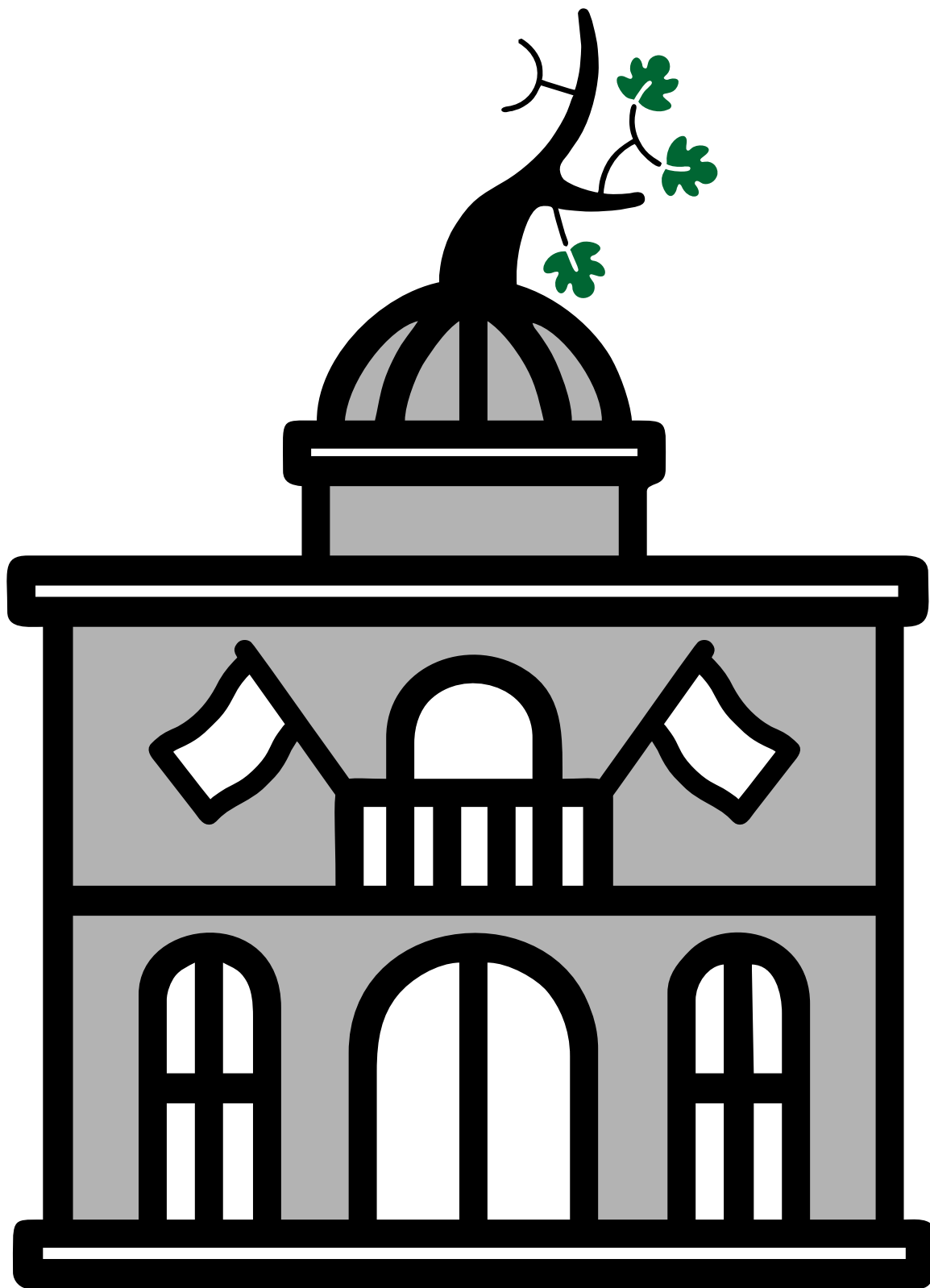
3. Ingurumenari buruzko informazio-eskaerak ukatu ahal izango dira, baldin eta eskatutako informazioa jakinarazteak eragin negatiboa izan badezake jarraian zerrendatzen diren alderdietan:

- a) *Agintari publikoen prozeduren konfidentzialtasuna, isilpekotasun hori lege-mailako arau batean aurreikusita dagoenean.*
- b) *Nazioarteko harremanei, defentsa nazionalari edo segurtasun publikoari.*
- c) *Prozedura judizialari edo auzitegietan izapidetzen ari diren auziei, benetako babes judizialerako eskubideari edo zigor-arloko edo diziplina-arloko ikerketa bat egiteko gaitasunari lotutako auzi edo gaiei. Auzia edo auzia prozedura judizialari lotuta edo auzitegietan izapidetzen ari denean, beti identifikatu beharko da zein organo judizialen aurrean izapidetzen ari den.*
- d) *Datu komertzial eta industrialen isilpekotasuna izateko eskubidea, isilpekotasun hori lege-mailako arau batean edo Europar Batasuneko araudian aurreikusita dagoenean, interes ekonomiko legitimoak babesteko, konfidentzialtasun estatistikoa eta sekretu fiskala mantentzeko interes publikoa barne.*
- e) *Jabetza intelektualeko eta industrialeko eskubideak. Salbuetsi egiten dira titularrak hura zabaltzeko baimena eman duen kasuak.*
- f) *Datu pertsonalak isilpekoak izatea, Datu Pertsonalak Babesteari buruzko abenduaren 13ko 15/1999 Lege Organikoan arautzen den bezala, baldin eta interesdunak datu horiek tratatzeko edo ezagutarazteko baimenik eman ez badu.*
- g) *Eskatutako informazioa borondatez eman duen hirugarren baten interesei edo babesari, indarreko legeriak horretara behartu gabe. Salbuespen izango dira pertsonak hura zabaltzea onartu duen kasuak.*
- h) *Eskatutako informazioak aipatzen duen ingurumena babesteko eskubidea. Bereziki, espezie mehatxatuen edo haien ugalketa-lekuen kokapenari dagokiona.*

Se podrá ejercitar este derecho mediante el acceso a la información ambiental difundida por las autoridades públicas (artículo 1.2 Ley 27/2006) o previa solicitud (artículo 10 Ley 27/2006).

Eskaera publiko orokorrak egin dezake, eta aurkeztu zenetik **hilabeteko epean** erantzun beharko zaio, edo **2 hilabeteko** epean, baldin eta, informazioaren bolumena edo konplexutasuna dela-eta, agintaritzak ezin badu bete.

Nafarroan isiltasunaren zentzua positiboa da informazioa eskatzeko prozedura honetan.

**TOKI-ERAKUNDEEN EGITEKOA,
INTERESDUN GISA JARDUNEZ**

3. TOKI-ERAKUNDEEN EGITEKOA, INTERESDUN GISA JARDUNEZ

3.1. INGURUMEN-EBALUAZIO.

Jarraian, toki-erakundeek beren eskumenak gauzatzean ingurumenaren, lurralde-ondarearen, ondasunen edo eskubideen defentsan esku har dezaketen prozeduren uneak azalduko dira.

3.1.1. 21/2013 Legea, abenduaren 9koa, ingurumen-ebaluazioari buruzkoa.

Estatuko oinarrizko lege horrek ingurumen-ebaluazioko hainbat prozedura jasotzen ditu:

A) Ingurumen-ebaluazio estrategikoa.

A1) Ingurumen-ebaluazio estrategiko arrunta ingurumen-adierazpen estrategikoa egiteko.

17. artikulua. Ohiko ingurumen-ebaluazio estrategikoaren izapideak eta epeak.

1. Ohiko ingurumen-ebaluazio estrategikoak izapide hauek izango ditu:

d) Informazio publikoa eta eragindako administrazio publikoei eta pertsona interesdunei egindako kontsultak.”

19. artikulua. Eragindako administrazio publikoei eta interesdunei kontsultak egitea, eta ingurumen-azterketa estrategikoaren irismen-dokumentua egitea.

1. “Ingurumen-organoak planaren edo programaren zirriborroari eta hasierako dokumentu estrategikoari buruzko kontsultak egingo dizkie eragindako administrazio publikoei eta interesdunei, eta horiek **hogeita hamar egun balioduneko** epea izango dute iritzia emateko, plana edo programa jasotzen dutenetik zenbatzen hasita.

Epe hori igaro eta adierazpenik jaso ez bada, prozedurak aurrera egingo du ingurumen-organoak ingurumen-azterketa estrategikoaren irismen-dokumentua egiteko irizpen-elementu nahikoak baditu. Kasu horretan, ez dira kontuan hartuko lehen aipatutako erabakiak, geroago jasotzen direnak.

Ingurumen-organoak behar adina irizpen-elementu ez baditu, dela administrazio publiko eskudunen txosten garrantzitsuak jaso ez direlako, dela, jaso arren, horiek erabakitze nahikoak ez direlako, txostena egin beharko lukeenaren gainera hierarkian gorago dagoen organoaren titularrari pertsonalki eskatuko dio **hamar egun balioduneko** epea, errekerimendua jasotzen denetik zenbatzen hasita, dagokion txostena **hamar egun balioduneko** epean entregatzeko eskumena du, atzerapenaren erantzuleak izan ditzakeen erantzukizunei kalterik egin gabe. Egindako errekerimendua organo substantiboari eta sustatzaileari jakinaraziko zaie, eta 17.2 artikuluan aurreikusitako epea etengo du.

Nolanahi ere, sustatzaileak eskumena duen administrazioari eskatu ahal izango dio txostena egin dezala, Administrazioarekiko Auzien Jurisdikzioari buruzko uztailaren 13ko 29/1998 Legearen 29.1 artikuluan aurreikusitako prozeduraren bidez.”

22. artikulua. Eragindako administrazio publikoei eta pertsona interesdunei kontsulta egitea.

1. “Jendaurreko informazioaren izapidearekin batera, organo substantiboak plan edo programaren hasierako bertsioa jarriko du, ingurumen-azterketa estrategikoarekin batera, eragindako administrazio publikoen eta 19. artikuluan arabera aldeztutako aurretik kontsulta egin zaien pertsona interesdunen kontsultapean.

Kontsulta horiek sustatzaileak egin ahal izango ditu organo substantiboaren ordean, sektoreko legeriaren arabera sustatzaileari dagokionean planaren edo programaren administrazio-izapidetza.

Eragindako administrazio publikoei eta pertsona interesdunei kontsulta egiteko, bitarteko elektronikoak edo bestelakoak erabiliko dira, betiere kontsulta egin dela egiaztatzen bada.

2. Eragindako administrazio publikoek eta pertsona interesdunek **hogeita hamar egun balioduneko** epea izango dute, gutxienez, plan edo programaren hasierako bertsioa eta ingurumen-azterketa estrategikoa aurkezten zaienetik, egoki iritzitako txostenak eta alegazioak egiteko."

A2) Ingurumen-ebaluazio estrategiko sinplifikatuaren prozedura ingurumen-txosten estrategikoa emateko.

30. artikulua. Eragindako administrazio publikoei eta pertsona interesdunei kontsultak egitea.

1. "Ingurumen-organoak kontsulta egingo die eragindako administrazio publikoei eta interesdunei, eta haien eskura jarriko ditu ingurumen-dokumentu estrategikoa eta plan edo programaren zirriborroa.

2. Eragindako administrazio publikoek eta kontsultatutako pertsona interesdunek gehienez ere **hogeita hamar egun balioduneko** epean eman beharko dute iritzia, txosten-eskaera jasotzen dutenetik zenbatzen hasita. Epe hori igaro eta adierazpenik jaso ez bada, prozedurak aurrera egingo du ingurumen-organoak ingurumen-txosten estrategikoa egiteko irizpen-elementu nahikoak baditu. Kasu horretan, ez dira kontuan hartuko lehen aipatutako erabakiak, geroago jasotzen direnak.

Ingurumen-organoak behar adina irizpen-elementu ez baditu, dela eragindako administrazio publikoen txosten garrantzitsuak jaso ez direlako, dela txosten horiek jaso arren erabakitze nahikoak ez direlako, txostena egin beharko lukeen organoaren gaineratik hierarkikoki gorago dagoen organoaren titularrari pertsonalki eskatuko dio **hamar egun balioduneko** epean, errekerimendua jasotzen duenetik zenbatzen hasita, organo eskudunari txostena entregatzeko epea **hamar egun balioduneko** izango da, alde batera utzi Gabe atzerapenaren erantzuleak izan ditzakeen erantzukizunak. Eragindako errekerimendua organo substantiboari eta sustatzaileari jakinaraziko zaie, eta epea eten egingo da. "

B) Proiektuen ingurumen-inpaktuaren eboluzioa.

B1) Ingurumen-inpaktuaren ebaluazio arrunta, ingurumen-inpaktuaren adierazpena egiteko.

33. artikulua. Ingurumen-inpaktuaren ebaluazio arruntaren izapideak eta epeak.

1. Ohiko ingurumen-inpaktuaren ebaluazioak honako izapide hauek izango ditu:

b) Organo substantiboak proiektua eta ingurumen-inpaktuaren azterlana jendaurrean jartzea eta eragindako administrazio publikoei eta pertsona interesdunei kontsultak egitea.

1. Organo substantiboak, proiektua baimentzeko prozedura substantiboaren barruan, jendaurrean jartzeko eta eragindako administrazio publikoei eta pertsona interesdunei kontsultak egiteko izapideak egingo ditu nahitaez.

Jendaurreko informazioaren eta kontsulten izapideek **urtebeteko** indarraldia izango dute, amaitzen direnetik zenbatzen hasita. Epe hori igaro eta organo substantiboak espedientea ingurumen-organuari helarazi ez badiu, ingurumen-inpaktuaren ebaluazio arrunterako 39.4 artikulua arabera, organo substantiboak izapide horiek iraungitzaiz joko ditu.

34. artikulua. Aldez aurreko jarduketak: eragindako administrazio publikoei eta interesdunei kontsultak egitea eta ingurumen-inpaktuaren azterketaren irismen-dokumentua egitea.

3. "Ingurumen-inpaktuaren azterketaren irismen-dokumentua egiteko, ingurumen-organoak kontsulta egingo die eragindako administrazio publikoei eta interesdunei.

4. Eragindako administrazio publikoek eta kontsultatutako pertsona interesdunek gehienez ere **hogei egun balioduneko** epean eman beharko dute iritzia, dokumentazioa jasotzen dutenetik zenbatzen hasita.

Epe hori igaro eta erabaki horiek jaso ez badira, prozedurak aurrera egingo du baldin eta ingurumen-organoak nahikoa irizpen-elementu baditu ingurumen-inpaktuaren azterketaren irismen-dokumentua egiteko. Kasu horretan, ez dira kontuan hartuko lehen aipatutako erabakiak, geroago jasotzen direnak.

Ingurumen-organoak behar adina irizpen-elementu ez baditu, dela eragindako administrazio publikoen txosten garrantzitsuak jaso ez direlako, dela txosten horiek jaso arren erabakitzeko nahikoak ez direlako, txostena egin beharko lukeenaren gainetik hierarkian gorago dagoen organoaren titularrari pertsonalki eskatuko dio **hamar egun balioduneko** epean, errekerimendua jasotzen duenetik zenbatzen hasita, organo eskudunari agindu diezaiola dagokion txostena epe horretan entregatzeko, atzerapenaren erantzuleak izan ditzakeen erantzukizunei kalterik egin gabe.

Egindako errekerimendua organo substantiboari eta sustatzaileari jakinaraziko zaie, eta irismen-dokumentua egiteko aurreikusitako epea eten egingo da.

Horretarako emandako **hamar egun balioduneko** epea igaro ondoren, ingurumen-organoak ez baditu jaso ingurumen-inpaktuaren azterketaren irismena zehazteko garrantzitsuak diren eragindako administrazio publikoen txostenak, ingurumen-organoak irismen-dokumentua egingo du, eta eskatutako txostenik ez dagoela adieraziko du, sustatzaileak eta organo substantiboak horren berri izan dezaten. "

37. artikulua. Eragindako administrazio publikoei eta pertsona interesdunei kontsulta egitea.

1. "Jendaurreko informazioaren izapidearekin batera, organo substantiboak eragindako administrazio publikoei eta pertsona interesdunei kontsulta egingo die proiektuak izan ditzakeen ondorio esanguratsuei buruz, eta proiektuak proiektuan eragina duten istripu larrien edo hondamendien aurrean izan ditzakeen kalteberatasunak ingurumenean izan ditzakeen ondorio kaltegarrien analisisa ere jasoko dute.

Erantzukizunpeko adierazpena edo aldez aurreko jakinarazpena behar duten proiektuak direnean, ingurumen-organoari dagokio eragindako administrazio publikoei eta pertsona interesdunei kontsulta egitea. (...)

4. Eragindako administrazio publikoek eta pertsona interesdunek gehienez ere **hogeita hamar egun balioduneko** epea izango dute, jakinarazpena jasotzen dutenetik, txostenak egiteko eta egokitze jotzen dituzten alegazioak egiteko. "

38. artikulua. Proiektuaren edo ingurumen-inpaktuaren azterketaren aldaketa eta jendaurreko informazioaren eta kontsulten izapide berria.

2. "Jendaurreko informazioaren izapidearen eta eragindako administrazio publikoei eta pertsona interesdunei egindako kontsulten ondorioz, sustatzaileak proiektuan edo ingurumen-inpaktuaren azterlanean sartzen baditu hasiera batean aurreikusitakoez bestelako ingurumen-ondorio esanguratsuak dakartzaten aldaketak, jendaurrean jartzeko eta kontsultak egiteko beste izapide bat egingo da, 36. eta 37. artikuluetan aurreikusitako baldintzetan; izapide hori, nolanahi ere, ingurumen-inpaktuaren adierazpena egin aurretik egingo da..."

44. artikulua. Ingurumen-inpaktuaren adierazpenaren baldintzak aldatzea.

5. "Ingurumen-inpaktuaren adierazpena aldatzeko eskaerari buruz ebatzi ahal izateko, ingurumen-organoak kontsulta egingo die eragindako administrazio publikoei eta aldez aurretik kontsulta egin zaien pertsona interesdunei. Eragindako administrazio publikoek eta pertsona interesdunek gehienez ere hogeita **hamar eguneko** epean eman beharko dute iritzia."

B2) Ingurumen-inpaktuaren ebaluazio sinplifikatua.

46. artikulua. Eragindako administrazio publikoei eta pertsona interesdunei kontsultak egitea.

1. "Ingurumen-organoak kontsulta egingo die eragindako administrazio publikoei eta interesdunei, eta haien eskura jarriko du aurreko artikuluan aipatutako proiektuaren ingurumen-dokumentua.

2. Eragindako administrazio publikoek eta kontsultatutako pertsona interesdunek gehienez ere **hogei eguneko** epean eman beharko dute iritzia, txosten-eskaera jasotzen dutenetik zenbatzen hasita. "

3.1.2. 17/2020 Foru Legea, abenduaren 16koa, ingurumenean eragina duten jarduerak arautzen dituen.

Ingurumen-baimen bateratua.

21. artikulua. Izapidetzea.

"Erregelamendu bidez ezarriko da ingurumen-baimen bateratua emateko prozedura. Prozedura horrek, gutxienez, honako izapide hauek izango ditu:

a) Eskara ingurumenaren arloan eskumena duen sailean aurkeztea.

b) Jendaurreko informazioa.

c) Jarduerarekin zerikusia duten zenbait alderdiri buruzko iritzia eman behar duten beste organo eta administrazio publiko batzuei txostenak eskatzea, besteak beste, osasunean eta babes zibilean eskumenak dituzten Nafarroako Gobernu departamentuei, erregelamendu bidez zehazten diren pertsonen osasunean eta segurtasunean eragina duten jardura edo instalazioei dagokienez. Halaber, jarduketak lurzoru urbanizaezinean aurreikusten direnean, hirigintza- eta lurralde-arloko alderdiak aztertuko dituen sektore-txostena eskatuko da.

d) Ebazpen-proposamena eta sustatzaileari entzuteko izapidea.

e) Ingurumen-baimen bateratua emateko edo ukatzeko ebazpen arrazoitua. "

23. artikulua. Jardueraren hasiera.

4. "Ingurumen-baimen bateratua eman ondoren, titularrak gehienez **bost urteko** epea izango du jardura hasteko, baimenean beste epe bat ezartzen ez bada.

5. Instalazioa lurzoru urbanizaezinean badago, jardura gauzatzeko eta abian jartzeko gehieneko epea lurralde-antolamenduaren eta hirigintzaren arloan indarrean dagoen legeriak ezarritakoa izango da, baimenean epe laburragoa ezarri ezean.

Ingurumen baimen bateratua izanez gero, jendaurrean jartzeko epea ez da **hogei egunetik** beherakoa izanen, Nafarroako Aldizkari Ofizialean eta egoitza elektronikoan argitaratzen denetik. 16 art. **martxoaren 30eko 26/2022 Foru Dekretua**)

Nafarroan aplikatutako ingurumen-baimen bateratuaren prozedurako **berezitasunak**, Ingurumenean eragina duten jarduerak arautzen dituen abenduaren 16ko 17/2020 Foru Legea garatzeko erregelamendua onartzen duen **martxoaren 30eko 26/2022 Foru Dekretuaren** arabera.

3.1.3. Martxoaren 30eko 26/2022 Foru Dekretua, ingurumen-eragina duten jarduerak arautzen dituen abenduaren 16ko 17/2020 Foru Legearen erregelamendua garatzen duena.

Ingurumen-baimen bateratuei dagokienez, interesdunak ingurumen-baimenaren eskaera aurkezteari dagokionez, erregelamenduaren 15. artikulua honako hau adierazten du: "Interesdunak aldeztu aurretik eskatuta, instalazioa kokatuta dagoen lurraldeko udalak hirigintza-txosten bat egin beharko du proiektuak hirigintza-plangintzarekin duen bateragarritasunari buruz, gehienez ere **hogeita hamar eguneko** epean. Hori egin ezean, txosten horren ordezkari haren eskaeraren kopia bat jarriko da.

Nolanahi ere, artikulua honetan araututako hirigintza-txostena negatiboa bada, zein unetan eman den kontuan hartu gabe, baina ingurumen-baimena eman aurretik aurkeztu bada, baimen hori emateko eskumena duen organoak ebazpen arrazoitua emango du prozedurari amaiera emateko, eta jarduketak artxibatuko ditu. "

Ingurumen-baimenaren eskaerarekin batera aurkeztu beharreko dokumentazioa osatu ondoren, jendaurreko informazio-aldia irekiko da, eta, horren ondoren, ingurumen-baimena emateko eskumena duen organoak kopia bat bidaliko die bere eskumeneko gaiei buruzko iritzia eman behar duten organoei. Horien artean daude toki-erakundeak; izan ere, erregelamenduaren 18. artikulua zehazten duenez, "Instalazioa kokatuta dagoen lurraldeko udalak, eska daitekeen dokumentazioa eta jendaurreko informazioaren izapidearen emaitza jaso ondoren, **hogeita hamar eguneko** epean, txosten bat egingo du aztertutako instalazioa bere eskumenekoak diren alderdi guztietara egokitzen dela adierazteko. Txostena adierazitako epean egiten ez bada, jarduketek aurrera jarraituko dute. Hala ere, epez kanpo emandako baina ebazpena eman aurretik jasotako txostena ingurumen-baimena emateko eskumena duen organoak baloratu beharko du. "

3.2. INGURUMENEO BESTE IZAPIDE BATZUK

3.2.

3.2.1. 1/2016 Legegintzako Errege Dekretua, abenduaren 16koa, Kutsaduraren Prebentzio eta Kontrol Integratuari buruzko Legearen testu bategina onartzen duena.

Errege-dekretu honek instalazio eta jarduera jakin batzuen **ingurumeneko baimen bateratua** arautzen du. Bere artikuluan 15 eta ondoren adierazten du nola udalek, interesatuak organo eskudunari eskatu aurretik, **hirigintza-txosten** bat egin beharko duten **30 eguneko** epean.

12. artikulua. Eskaeraren edukia.

"Ingurumeneko baimen bateratuaren eskaerak lege hau garatzeko erregelamenduan xedatutakoa jasoko du, eta, gutxienez, honako dokumentazio hau, autonomia-erkidegoek ondorio horietarako zehazten dutenaren kalterik gabe:

*b) Instalazioa kokatuta dagoen lurraldeko **udalaren hirigintza-txostena**, proiektua hirigintza-plangintzarekin bateragarria dela egiaztatzen duena, 15. artikuluan ezarritakoaren arabera. "*

15. artikulua. Udalaren hirigintza-txostena.

*"Interesdunak eskatu ondoren, instalazioa kokatuta dagoen lurraldeko udalak 12.1.b) artikuluan aipatzen den txostena egin beharko du, gehienez ere hogeita **hamar eguneko epean**. Hori egin ezean, txosten horren orde zaren eskaeraren kopia bat jarriko da.*

Nolanahi ere, artikulua honetan araututako hirigintza-txostena negatiboa bada, zein unetan eman den kontuan hartu gabe, baina betiere ingurumen-baimen integratua eman aurretik jaso bada autonomia-erkidegoan, baimen hori emateko eskumena duen organoak ebazpen arrazoitua emango du prozedurari amaiera emanez eta jarduketak artxibatuko ditu. "

18. artikulua. Udalaren txostena.

*"Instalazioa kokatuta dagoen lurraldeko udalak, aurreko artikuluan aipatzen den dokumentazioa jaso ondoren, aztertutako instalazioa bere eskumenekoak diren alderdi guztietarako egokia den jakiteko txostena egingo du, espedienteak jaso eta **hogeita hamar eguneko** epean. Txostena adierazitako epean egiten ez bada, jarduketek aurrera jarraituko dute. Hala ere, epez kanpo emandako baina ebazpena eman aurretik jasotako txostena autonomia-erkidegoko organo eskudunak baloratu beharko du. "*

24. artikulua. Jakinarazpena eta publizitatea.

1. *Ingurumeneko baimen bateratua emateko eskumena duen organoak ebazpena jakinaraziko die eskatzaileei, **instalazioa kokatuta dagoen Udalari**, txosten loteslea egin duten organoei eta, hala badagokio, lege honen 11.2.a) artikuluan adierazitako baimen substantiboak emateko eskumena duen Estatuko organoari.*

2. *Uztailaren 18ko 27/2006 Legearekin bat etorritik, publikoak ingurumen-baimen integratuen ebazpenetara jotzeko eskubidea du, bai eta ebazpen horiek aldatu eta berrikustekoa ere."*

29. artikulua. Jarduera sailkatuen arloan aplikatzekoa den araubidearekin koordinatzea.

"Ingurumen-baimen integratua emateko prozedurak lehentasuna izango du jarduera gogaikarri, osasungaitz, kaltegarri eta arriskutsuak gauzatzeko eskumena duten administrazioek herritarren jardueran administrazioak esku hartzeko ezar dezaketen beste edozein bitartekoren gainetik. Ondorio horietarako, ingurumeneko baimen bateratua loteslea izango da tokiko agintaritzarentzat, jarduerak egitea ukatzea edo neurri zuzentzaileak ezartzea dakarrenean, bai eta 22. artikuluan jasotako ingurumen-alderdi guztiei dagokienez ere. "

Azkenik, adierazi behar da toki-erakundeei jakinarazi egin behar diela emateko, aldatzeko eta berrikusteko ebazpenen ingurumen-baimen bateratua emateko eskumena duen organoak.

3.2.2. 7/2022 Legea, apirilaren 8koa, ekonomia zirkular baterako hondakin eta lurzoru kutsatuei buruzkoa.

Hondakinen kudeaketaren plangintza da hondakinen politikaren funtsezko beste tresna bat. Horregatik, lege honek plan horiek maila nazionalean, autonomikoan eta tokikoan garatzen ditu: Hondakinak Kudeatzeko Estatuko Esparru Planak hondakinak kudeatzeko estrategia orokorra eta gutxieneko helburuak zehazten ditu. Bestalde, autonomia-erkidegoek hondakinak kudeatzeko plan autonomikoak egingo dituzte, eta toki-erakundeek hondakinak kudeatzeko programak ere egin ahal izango dituzte, bereizita edo batera, aurrekoekin koordinatuta.

Beraz, **toki-erakundeek, beren eskumenen esparruan, hondakinak kudeatzeko programak egin ahal izango dituzte**, Estatuko esparru-planarekin eta hondakinak kudeatzeko plan autonomikoekin bat etorritik eta haiekin koordinatuta.

Toki-erakundeek beste eginkizun bat da autonomia-erkidegoek berariazko ebazpen baten bidez **deklaratzeko** eta mugatzen dituztenean **kutsatutako lurzoruak**, giza jardueretatik datozen osagai arriskutsuak daudelako, eta giza osasunerako edo ingurumenerako arriskuak ebaluatzen dituztenean, irizpide eta estandarren arabera, lurzoruen izaeraren eta erabileren arabera ezarrita toki-erakundeak jakinaraziak izan beharko dira. Halaber, lurzoru deskontaminatzeko eta berreskuratzeko ebazpenen berri emango zaie, jarduketa horiek zein lurzoru-erabileretarako egin ziren adieraziz, besteak beste, lurzoruaren erabileren egungo edo etorkizuneko hirigintza-erregulazioarekin koordinatuta eta koherente izan daitezen.

3.2.3. 4/2018 Foru Legea, ekainaren 18koa, Hondakinei eta haien fiskalitateari buruzkoa.

9. artikulua. Nafarroako Hondakinen Plana onartzeko prozedura.

1. *Nafarroako Hondakinen Planaren onarpenak honako izapide hauek izango ditu:*

d) *Informazioa jendaurrean jartzea eta **eragindako administrazio publikoei eta pertsona interesdunei kontsultak** egitea.*

e) *Nafarroako Gobernuaren akordio bidez onartzea, ingurumen-adierazpen estrategikoarekin batera. "*

14. artikulua. *Hondakinen tokiko planak.*

"1. Toki-erakundeek, beren eskumenen esparruan, hondakinak prebenitzeko eta kudeatzeko programak egin ahal izango dituzte, Esparru Plan Nazionalarekin eta Nafarroako Hondakinen Planarekin bat etorriz eta haiekin koordinatuta.

2. Toki-erakundeek banaka edo taldeka egin ahal izango dituzte programa horiek. Nafarroako Hondakinen Erakunde Publikoak koordinatu eta aholkatuko ditu bertan sartutako toki entitateak, hondakinak prebenitzeko eta kudeatzeko programak egin eta onartzeari dagokionez.

3.2.4. 9/1996 Foru Legea, ekainaren 17koa, Nafarroako Naturguneei buruzkoa.

1. artikulua. *Foru Legearen xedea.*

"2. Foru lege honen ondorioetarako, naturgunetzat hartuko dira Nafarroako Foru Komunitateak edo tokiko entitate eskudunek interes bereziko ekosistemak edo balio natural nabarmenak izateagatik gune gisa deklaratu dituzten Nafarroako Foru Komunitateko lurralde-zatiak. "

6. atala. Baliabide naturalak antolatzeako planak.

24. artikulua. *Prestatzeko eta aldatzeko prozedura.*

"1. Baliabide Naturalak Antolatzeako Planak egiteko eta onartzeko, Nafarroako Gobernuak erregelamendu bidez ezarritako prozedura bete beharko da. Prozedura horretan, nahitaez, honako izapide hauek egin beharko dira: interesdunei entzutea, jendaurrean jartzea, planaren esparruan erabat edo zati batean sartuta dauden toki-erakundeei kontsulta egitea, Ingurumen, Lurralde Antolamendu eta Etxebizitzako sailburuaren txostena, ekimena tokikoa denean eta parke naturalei buruzkoa denean, eta Nafarroako Ingurumen Kontseiluaren txostena."

Naturguneen kudeaketa.

25. artikulua. *Kudeaketa.*

1. Naturguneen kudeaketa honako hauei dagokie:

a) Erreserba integralen, erreserba naturalen eta enklabe naturalen kasuan, Nafarroako Gobernuari.

b) Nafarroako Gobernuak deklaraturako aisialdiko eremu naturalen, monumentu naturalen eta paisaia babestuen kasuan, gobernu horri edo toki-erakundeei, baldin eta erakunde horiek eta Ingurumen, Lurralde Antolamendu eta Etxebizitza Sailak hala adosten badute.

c) Jolas-eremu naturalen, monumentu naturalen eta toki-erakundeek aitortutako paisaia babestuen kasuan, erakunde horiei.

d) Parke Naturalen kasuan, Nafarroako Gobernuari edo Nafarroako Toki Administrazioari buruzko uztailaren 2ko 6/1990 Foru Legearen 45. artikuluan aipatzen diren elkarte tradizionalei, edo naturgunea kudeatzeko sortutako udalerrien elkarteei, horiek hala eskatzen dutenean edo deklaratzeko foru legeak hala zehazten duenean. Nolanahi ere, Nafarroako Foru Komunitateko ondareari dagozkion lurrak Nafarroako Gobernuak kudeatuko ditu.

2. Nafarroako Gobernuak kudeatzen dituen parke naturaletan, eragindako toki entitateek eta, hala badagokio, interesa duten beste organismo edo kolektibo batzuek parte hartzeko organoak ezarriko ditu.

3. Nafarroako Gobernuaren kudeaketak Nafarroako Toki Administrazioaren foru legerian aurreikusitako elkarte tradizionalen ahalmen eta eskubide historikoak errespetatuko ditu.

31. artikulua. Tokiko lizentziarik edo baimenik gabeko jarduerak edo erabilerak.

"Toki entitateek emandako lizentziarik edo baimenik ez duten edo haien zehaztapenetara egokitu gabe egiten edo amaitu diren naturaguneetako jarduerak eta erabilerak Lurralde Antolamenduari eta Hirigintzari buruzko uztailaren 4ko 10/1994 Foru Legearen 228. artikuluan eta hurrengoetan xedatutakoaren arabera arautuko dira, Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioaren eskumenei kalterik egin gabe."

34. artikulua. Eskumena eta prozedura.

1. Zehapen-prozedura hasteko eta, hala badagokio, bidezkoak diren zehapenak ezartzeko eskumena honako hauei dagokie:

a) Ingurumen, Lurralde Antolamendu eta Etxebizitza Departamentuari, nahitaezko baimenik ez duten edo baimen horren zehaztapenen aurka egiten diren erabilerak eta jarduerak gauzatzen direnean, edo naturaguneei eta haien babes-eremu periferikoari dagokienez egindako arau-haustekak direnean, horien kudeaketa Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioari badagokio.

*b) Kasuan kasuko **toki-erakundeari**, hark kudeatutako naturaguneei eta haien babes-eremu periferikoari dagokienez egindako arau-haustekak direnean, edo lizentziarik gabeko erabilerak eta jarduerak egikaritzen direnean edo horien zehaztapenen aurka egiten denean.*

3.2.5. 13/1990 Foru Legea, abenduaren 31koa, Nafarroako Baso Ondarea babestu eta garatzeari buruzkoa.

6.4. Artikulua *"Toki-erakundeek, beren legeria espezifikokoaren esparruan eta dituzten baso-antolamenduko tresnen arabera, beren titulartasuneko mendiak eta herri-mendiak kudeatuko dituzte, foru lege honetan ezarritako moduan eta baldintzetan."*

18. artikulua. 1. *Mendi babeslearen deklarazioa Nafarroako Gobernuak egingo du, Baso Administrazioak proposatuta, ofizioz edo titularraren eskariz izapidetuko den administrazio-prozeduraren ondoren, eta bertan entzun beharko dira, hala badagokio, jabeak eta mendia kokatuta dagoen tokiko erakundea. "*

3.2.6. 59/1992 Foru Dekretua, otsailaren 17koa, Nafarroako baso-ondarea babestu eta garatzeari buruzko abenduaren 31ko 13/1990 Foru Legea garatzeko mendien erregelamendua onartzen duena.

8. artikulua

1. "Mendiak, beren jabetzaren arabera, publikoak eta pribatuak dira. Mendi publikoak dira Estatukoak, Nafarroako Foru Komunitatekoak, toki entitateetakoak eta, oro har, Nafarroako edozein administrazio entitatetakoak. "

I KAPITULUA: Naturagune babestuak.

10. artikulua

*"3... Parke naturaletan dauden zuhaitz-masa komunalen % 5, gutxienez, egungo egoeran kontserbatuko dira, bilakaera naturalari lotuta. Horretarako zehaztu eta seinaleztatuko dituzte, espezieen eta estazioen dibertsitate-irizpideei jarraiki, eragindako **toki entitateek** eta Nafarroako Gobernuak baso eta ingurumen zerbitzuek batera. Espedientea zehazteko eta seinaleztatzeke, Nafarroako Onura Publikoko Mendiei dagokien modu berean izapidetuko da. "*

13. artikulua

*1. "Onura publikoko deklarazioaren espedientea mendiaren titularra den **toki-erakundeak** eskatuta hasiko da, dagokion korporazioaren erabakiaren ziurtagiriaren bidez; Ingurumen Administrazioaren ekimenez, Nafarroako Foru Komunitateko Gobernuari eta Administrazioari buruzko apirilaren 11ko 23/1983 Foru Legearen 62.etik 64.era bitarteko artikuluetan aipatutako administrazio-ebazpenaren*

bidez; edo, ofizioz, Baso Administrazioaren bidez."

14. artikulua

1. "Espedientearen ekimena **mendiaren titularra den toki-erakundeak** gauzatu ez badu, **entzunaldia** emango zaio, **bi hilabeteko** epean eta dagokion korporazioak hartutako erabakiaren ziurtagiriaren bidez, mendia onura publikokotzat deklaratzeko proposamenari oniritzia, eragozpenak edo aurkakotasuna adieraz diezaion. Adierazitako epea igaro **eta beste hilabeteko** luzapena, agiri bidez justifikatua, igaro bada eta **toki-erakundea** ez bada espedientearen agertu, deklarazioarekin ados dagoela ulertuko da.

2. Mendi publikoen titularra **toki-erakundea** ez bada, artikulua honen aurreko paragrafoan ezarritakoa aplikatuko da, eta dagokion erabaki-organismoetara egokituko da."

26. artikulua

1. "Katalogoaren arabera, mendien titular diren herri-administrazioek lehentasunez erosteko eta atzera eskuratzeko eskubideak baliatu ahal izango dituzte beren mendien kokaguneetako kostu bidezko eskualdaketa guztietan, ukitutako herri-administrazioez besteko pertsonen alde egiten direnean."

3.3. INGURUMENEAN ERAGINA IZAN DEZAKEEN PROIEKTU EDO JARDUERA BATEN ADMINISTRAZIO-BAIMENAREN PROZEDURA.

3.3.1. Sektore elektrikoa

Instalazioak eraiki, aldatu, handitu eta ustiatzeko baimenak.

A) 1955/2000 Errege Dekretua, abenduaren 1ekoa, energia elektrikoa garraiatzeko, banatzeko, merkaturatzeko eta hornitzeko jarduerak eta instalazioak baimentzeko prozedurak arautzen dituenak.

123. artikulua. Administrazio-baimenaren eskaeraren edukia.

D) "Instalazioak eragindako ondasunak edo zerbitzuak beren kargura dituzten herri-administrazioentzako, erakundeentzako eta, hala badagokio, zerbitzu publikoko edo interes orokorreko zerbitzuetako enpresentzako separata."

125. artikulua. Jendaurreko informazioa.

1. "122. artikuluaaren arabera egindako eskabideak jendaurrean jarriko dira **30 egunez**."

127. artikulua. Beste administrazio publiko batzuei informazioa ematea.

1. "Izapidetzeko eskumena duen administrazioak bere kargura dauden ondasun eta eskubideen berri emango die administrazioei, organismoei edo, hala badagokio, zerbitzu publikoko edo interes orokorreko zerbitzuetako enpresei, instalazioak eragin dezakeen zatian.

2. Ondorio horietarako, espedientearen izapidetzeko eskumena duen administrazioak aurreproiektuaren separata bat bidaliko du, instalazioaren ezaugarri orokorrekina eta dagokion dokumentazio kartografikoarekin, eta, hala badagokio, ingurumen-inpaktuaren azterlanaren laburpen-dokumentu bat, **hogeita hamar eguneko** epean eskatutako baimenaren alde edo aurka egin dezaten. Epe hori igarotzen bada beren ondasun eta eskubideetan eragindako zerbitzu publikoko edo interes orokorreko zerbitzuetako administrazio, organismo edo enpresek erantzunik eman gabe, ulertuko da administrazio

hori bat datorrela instalazioaren baimenarekin.

3. Izapidetzeko ardura duen administrazioak eskatzaileari helaraziko dio onarpena edo aurkakotasuna, aurreko paragrafoan xedatutakoaren arabera, **hamabost eguneko** epean adostasuna eman dezan edo bidezkotzat jotzen dituen eragozpenak aurkez ditzan.

4. Eskatzaileak eragozpenik jartzen badu, aurkakotza aurkeztu zuen administrazioari, erakundeari edo zerbitzu publikoko edo interes orokorreko zerbitzuetako enpresari helaraziko zaizkio, **hamabost eguneko** epean erantzun horrekin ados dagoela edo eragozpenak dituela adieraz dezan. Epe hori igaro eta zerbitzu publikoko edo interes orokorreko zerbitzuetako administrazio, organismo edo enpresek ez badute eragozpen-idazki berririk egin, eskatzaileak emandako erantzunarekin ados daudela ulertuko da. "

2. atala. Egikaritze-proiektua onartzea.

131. artikulua. Baldintzak eta proiektuaren onarpena.

1. "Espedientea izapidetzeko eskumena duen administrazioak aurkeztutako proiektuaren separatak bidaliko dizkie zerbitzu publikoko edo interes orokorreko zerbitzuetako administrazioei, organismoei edo enpresei, baldin eta beren kargura ondasunak eta eskubideak badituzte, **hogeita hamar eguneko** epean, bidezko baldintza teknikoak ezar ditzaten. Epe hori igarotzen bada beren ondasun eta eskubideetan eragindako zerbitzu publikoko edo interes orokorreko zerbitzuetako administrazio, organismo edo enpresek erantzun gabe, ulertuko da administrazio hori bat datorrela egikaritze-proiektuan proposatutako zehaztapen teknikoekin."

Desjabetzea eta zortasunak.

1. atala. Xedapen orokorrak,

140. artikulua. Onura publikoa.

1. "Sektore Elektrikoari buruzko Legearen 52.1 artikuluaaren arabera, onura publikokotzat jotzen dira energia elektrikoa sortzeko, garraiatzeko eta banatzeko instalazio elektrikoak, horiek ezartzeko beharrezkoak diren ondasun eta eskubideak nahitaez desjabetzeko eta bide-zorra ezarri eta baliatzeko.

2. Herri-onurako deklarazio hori instalazio elektrikoen eta horien kokalekuen nahitaezko desjabetzearen ondorioetarako ere izango da, baldin eta, energiaren, teknologiaren edo ingurumenaren arloko efizientzia dela-eta, instalazio horien ordeztu instalazio berriak jartzea edo instalazio horietan funtsezko aldaketak egitea komeni bada.

3. Instalazio horiek onura publikokoak direla aitortzeko, beharrezkoa izango da enpresa interesdunak hala eskatzea, eskatzaileak desjabetu beharrekotzat jotzen dituen ondasun edo eskubideen zerrenda zehatz eta banakatua barne.

B) 56/2019 Foru Dekretua, maiatzaren 8koa, Nafarroan parke eolikoak baimentzea arautzen duena.

Aurretiazko administrazio-baimena.

7. artikulua. Jendaurreko informazioa.

"Aurkeztutako aurreproiektuak jendaurrean jarriko dira, ingurumen-inpaktuaren azterketarekin batera, hala badagokio, gutxienez **hogeita hamar egunez**, Nafarroako Aldizkari Ofizialean, ukitutako udaletako ediktu-oholetan eta eskualdean hedapen handiena duen egunkarietako batean iragarri ondoren. Jendaurreko informazioaren iragarkian, ingurumen-ebaluazioaren arloko legerian adierazitako alderdiak sartuko dira. "

8. artikulua. Herri-administrazioei eta interesdunei kontsulta egitea.

1. "Energiaren arloan eskumena duen Zuzendaritza Nagusiak, jendaurreko informazioaren izapidearekin batera, kontsulta egingo die aurreproiektuaren eraginpeko ondasunak eta eskubideak beren kargura dituzten zerbitzu publikoak edo interes ekonomiko orokorreko zerbitzuak ematen dituzten administrazio publikoei, organismoiei edo enpresei, bai eta pertsona interesdunei ere.

2. Era berean, txosten hauek eskatuko ditu nahitaez:

a) Ukitutako udalen txostena, proposamena udaleko hirigintza-plangintzarekin bat datorren adieraziz, eta, hala badagokio, proposamen horri dagokionez udal horretan dauden aurrekari administratiboak adieraziz.

3. Kontsultak komunikazio baten bidez egingo dira, eta komunikazio horrek informazio hau jasoko du:

a) Ingurumen-inpaktuaren azterketa edo non kontsulta daitekeen.

b) Organo substantiboaren esku dagoen edo kontsulta egin daitekeen aurreproiektuari buruzko dokumentazio garrantzitsu guztia.

c) Txostenak eta alegazioak zein organori bidali behar zaizkion.

4. Txostenak eta alegazioak gehienez ere **hogeita hamar eguneko** epean eman beharko dira, eskaera egiten denetik zenbatzen hasita.

9. artikulua. Informazio publikoaren eta kontsulten emaitzak sustatzaileei bidaltzea.

"Informazio publikoaren eta kontsulten izapideak amaitu eta gehienez ere **hogeita hamar eguneko** epean, energiaren arloan eskumena duen Zuzendaritza Nagusiak jasotako txostenak eta alegazioak bidaliko dizkio sustatzaileari, azter ditzan."

10. artikulua. Ingurumen- eta hirigintza-izapideak egiten hastea.

1. "Sustatzaileak, aurreko artikuluan ezarritako dokumentazioa jasotzen duenetik gehienez ere **bi hilabeteko** epean, energiaren arloan eskumena duen Zuzendaritza Nagusian aurkeztu beharko du ingurumen-inpaktuaren ebaluazioa hasteko eta lurzoru urbanizaezinean jarduerak egiteko baimena emateko eskaera."

11. artikulua. Ingurumen-inpaktuaren adierazpena.

"Ingurumen-organoak ingurumen-inpaktuaren adierazpena egingo du, ingurumen-ebaluazioaren arloko legerian ezarritakoaren arabera."

12. artikulua. Hirigintza-baimena.

"Parke eolikoak eta horien ebakuazio-azpiegiturak lurzoru urbanizaezinean ezartzeko, bai eta horien aldaketak egiteko ere, lurzoru urbanizaezinean baimendu daitezkeen jardueren baimena beharko da, lurraldearen antolamenduaren eta hirigintzaren arloan indarrean dagoen legerian araututakoa. Baimen hori instalazioaren alde aurreko administrazio-baimena eman aurretik emango da."

13. artikulua. Aurretiazko administrazio-baimena.

1. "Energiaren arloan eskumena duen Zuzendaritza Nagusiak, ingurumen-izapideen eta hirigintza-baimenaren ebazpenak jakinarazten direnetik **bi hilabeteko** epean, aurretiazko administrazio-baimena emateko edo ukatzeko ebazpena emango du. Ebazpen horretan, aurreproiektua instalazio elektrikoen araudira egokitzen den aztertuko da, bai eta aurkeztutako alegazioak eta beste administrazio eta erakunde batzuen txostenak ere."

Eraikitzeke administrazio-baimena.

15. artikulua. Izapidetzea.

1. "Energiaren arloan eskumena duen Zuzendaritza Nagusiak dokumentazioaren kopia bidaliko die ingurumenaren, lurralde-antolamenduaren eta hirigintzaren arloko organo eskudunei, proiektuak aldeztu aurreko administrazio-baimenaren ondorioz emandako ingurumen-izapideen eta hirigintza-baimenaren ebazpenak betetzen dituela egiazta dezaten.

2. Era berean, proiektuaren separatak bidaliko dizkie herri-administrazioei, organismoei edo enpresei, baldin eta zerbitzu publikoak edo ekonomia-interes orokorrekoak ematen badituzte eta beren kargura ondasunak eta eskubideak badituzte, bidezko baldintza teknikoak ezar ditzaten. Aurreko informazioa bidali eta **hogeita hamar egun** igaro ondoren erantzunik jaso ez bada, instalazioa eskatzen duen pertsonak exekuzio-proiektuan proposatutako zehaztapen teknikoak onartutzat joko dira. "

16. artikulua. Eraikitzeke administrazio-baimena.

1. "Organo eskudunak **hiru hilabeteko** epean eman eta jakinarazi beharko du ebazpena, eskaera organo eskudunaren erregistroan sartu den egunetik zenbatzen hasita. Epe horretan berariazko ebazpenik jakinarazten ez bada, eskaera administrazio-isiltasunez ezetsi dela ulertu ahal izango da.

2. Eraikitzeke administrazio-baimenak ustiapen-baimena zein epetan eskatu behar den adieraziko du, baimena ematen denetik kontatzen hasita.

3. Ebazpena Nafarroako Aldizkari Ofizialean argitaratuko da, eta eskatzaileari jakinaraziko zaio, bai eta espedientearen esku hartu zuten edo esku har zezaketen administrazio publikoei, organismoei edo enpresei ere, baldin eta zerbitzu publikoak edo interes ekonomiko orokorreko zerbitzuak ematen badituzte. "

Ustiatzeko baimena.

18. artikulua. Ustiatzeko baimena.

1. "Proiektua gauzatu ondoren, ustiatzeko baimen-eskaera aurkeztuko zaio energiaren arloan eskumena duen Zuzendaritza Nagusiari."

Desjabetzea eta zortasunak.

20. artikulua. Desjabetze-prozedura.

1. Desjabetzeak oinarritzko legerian ezarritako moduan izapidetuko dira.

2. "Herri-onurako deklarazioaren eskaera aurretiazko administrazio-baimenaren edo eraikuntza-baimenaren aldi berean egiten bada, jendaurrean jartzeko eta beste herri-administrazio batzuei kontsulta egiteko izapideak batera egin ahal izango dira.

C) 64/2006 Foru Agindua, otsailaren 24koa, Ingurumen, Lurralde Antolamendu eta Etxebizitza kontseilariak emana, lurzoru urbanizaezinean eguzki-energia aprobetxatzeko instalazioak ezartzeko ingurumeneko eta hirigintzako irizpideak eta baldintzak arautzen dituen

3. artikulua. Kokapen egokiak.

1. Ezin izango da eguzki-instalaziorik jarri honako leku hauetan:

- Babespeko lurzoru urbanizaezina, hirigintza-plangintzak aitortutako ingurumen- eta paisaia-balioa duten lurzoruak azpikategoriak, 35/2002 Foru Legean ezarritakoaren arabera, xedapen iragankorrean ezarritakoari kalterik egin gabe.

- Naturagune babestuak, parke naturalak izan ezik. Azken horietan instalatu ahal izango dira Ingurumeneko Zuzendaritza Nagusiak ingurumen-balioak babesteko aurreikusitako neurriak nahikotzat jotzen dituenen.

- Laborantzarako balio natural handiko lurzorua.

- Abeltzabek, Done Jakue bidea, aztarnategi arkeologikoak eta kultura-balioa duten gainerako lurrak, eta interes orokorreko azpiegiturak, lehendik daudenak edo aurreikusita daudenak.

- 92/43/EEE Zuzentarauaren babesean izendatutako Batasunaren intereseko lekuetan instalatu ahal izango dira, betiere Ingurumen Zuzendaritza Nagusiak ingurumen-balioak babesteko nahikotzat jotzen dituen bermeak hartzen badira.

- Ezin izango dira kokatu Kontserbaziorako balio handiko 92/43/EEE Zuzentarauaren arabera lehentasunezko eta intereseko habitatak dituzten landarediak dituzten eremuetan eta Nafarroako Flora Mehatxatuaren Katalogoan edo antzeko babes-dokumentuetan jasotako flora babestua duten guneetan.

4. artikulua. Baimentzeko prozedurak.

1. "Lurzoru urbanizaezinean eguzki-instalazioak eta horien sarbideak eta sarera konektatzeko linea elektrikoak ezartzeko, aldeztu aurretik Ingurumen Afekzioetarako Baimena izapidetu beharko da, Ingurumena Babesteko Esku Hartzeari buruzko martxoaren 22ko 4/2005 Foru Legearen 2.C l) eranskinean sartuta daudelako. Baimen horrek barne hartuko du Lurralde Antolamenduari eta Hirigintzari buruzko abenduaren 20ko 35/2002 Foru Legearen 117. artikuluan eta horrekin bat datozenetan xedatutakoa.

2. Eskatera Ingurumen, Lurralde Antolamendu eta Etxebizitza Sailean aurkeztuko da.

3. 4/2005 Foru Legearen 27. artikuluan aurreikusitakoarekin bat etorritik, Departamentuak jendaurrean jarri ahal izango du espedientea **30 egunez**, eta entzunaldia emango zaie interesdunei eta izapidetzen ari den proiektuak eragin diezaiekeen toki-erakunde guztiei.

Jarduera kokatuta dagoen toki-erakundeak hirigintza-bateragarritasunari eta bere eskumenekoak diren alderdi guztiei buruzko txostena egin beharko du nahitaez.

4. Ingurumenaren eta hirigintzaren ikuspegitik kokapenaren egokitasunari buruzko kasuan kasuko informazioa sustatzaileari emateko, sustatzaileak kontsulta bat egin ahal izango du Ingurumen, Lurralde Antolamendu eta Etxebizitza Sailean.

3.3.2. Urak.

1/2001 Legegintzako Errege Dekretua, uztailaren 20koa, apirilaren 11ko 849/1986 Errege Dekretuak onartutako Uren Legearen testu bategina eta haren Jabari Publiko Hidraulikoaren Erregelamendua onartzen dituen.

101. artikulua. Isurtzeko baimena.

"2. Isurketa-baimenak administrazio hidrauliko eskudunari dagozkio, administrazio autonomiko edo lokalek edo horien mendeko erakundeek kudeatutako estolderia-sareko edo kolektoreetako edozein puntutan egindako isurketen kasuetan izan ezik, kasu horietan baimena organo autonomiko edo lokal eskudunari baitagokio. (...)

5. **Toki-erakundeek** isurketa-baimenen eskaerak udal-kolektoreetara egiten diren isurketen saneamendu- eta kontrol-plan bat izan beharko dute beti. Tokiko erakundeek **Administrazio hidraulikoari jakinarazi** beharko diote tokiko kolektoreetan gai toxiko eta arriskutsuak isurtzen direla, uren kalitateari buruzko araudiak araututa.

3.3.3. Gas sektorea.

1434/2002 Errege Dekretua, abenduaren 27koa, gas naturala garraiatzeko, banatzeko, merkaturatzeko eta hornitzeko jarduerak eta instalazioak baimentzeko prozedurak arautzen dituenak.

Instalazioak eraiki, handitu, aldatu eta ustiatzeko baimenak.

70. artikulua. Baimenaren administrazio-egintzak.

1. "Errege Dekretu honen 67.1 artikuluan aipatzen diren gas-instalazio guztiak eraiki, handitu, aldatu eta ustiatzeko, administrazio-ebazpen hauek behar dira:

a) Administrazio-baimena, instalazioaren proiektu orokorrari buruzkoa, ingurumen-inpaktuaren azterketarekin batera izapidetuko den dokumentu tekniko-ekonomiko gisa, hala badagokio, eta enpresa baimenduari instalazio jakin bat baldintza jakin batzuetan egiteko eskubidea ematen diona.

b) Instalazioen xehetasun-proiektua edo horien exekuzio-proiektua onartzea; instalazioaren proiektu zehatzari buruzkoa da, eta titularrari instalazioaren eraikuntza edo establezimendua egiteko aukera ematen dio.

c) Ustiapen-baimena, proiektua gauzatu ondoren instalazioak gasean jartzeko eta merkataritza-ustiapena egiteko aukera ematen duena, eta instalazioak zerbitzuan jartzeko akta eginez zehaztuko dena.

2. Artikulu honetako a) eta b) letretan definitutako egikaritze-proiektuaren administrazio-baimenaren eta onarpenaren eskaerak batera edo bereizita egin ahal izango dira."

77. artikulua. Ingurumen-inpaktua ebaluatzeko izapideak.

"Gas naturala biltegiratzeko, birgasifikatzeko, garraiatzeko eta banatzeko instalazioen eta instalazio osagarrien proiektuei ingurumen-inpaktuaren ebaluazioa egingo zaie, arlo honetan aplikatzeko den legeriak hala eskatzen duenean.

Horretarako, ingurumen-inpaktuaren ebaluazioari buruzko araudiaren arabera beharrezkoa den informazio publikoa administrazio-baimenaren fase honetan emango da."

78. artikulua. Jendaurreko informazioa.

1. "75. artikuluaaren arabera egindako eskabideak jendaurrean jarriko dira **hogei eguneko** epean, eta, horretarako, eskabideen laburpen-iragarki bat jarriko da.

Kasuan kasuko autonomia-erkidegoen instalazioa edo «aldizkari ofiziala» kokatuta dagoen probintziako edo probintzietako «aldizkari ofiziala», eta, gainera, «Estatuko Aldizkari Ofizialean» eta dagokion lurralde-eremuan hedapen handiena duten egunkarietako bitan. Instalazioak probintzia bati baino gehiagori eragiten badio, iragarkia «Estatuko Aldizkari Ofiziala», instalazioa zein probintzian sortu eta probintzia horretako Gobernuaren Ordezkaritzako edo Ordezkariordeztako arloko edo, hala badagokio, Industria eta Energia Saileko Zuzendaritzari.

Hogei eguneko epe horretan, interesdunek egoki iritzitako alegazioak aurkeztu ahal izango dituzte.

2. Administrazio-baimena eta herri-onurako deklarazioa aldi berean eskatzen badira, aurreko paragrafoan aipatutako informazio publikoa herri-onurako deklarazioari dagokionarekin batera emango da."

79. artikulua. Alegazioak.

"Jendaurreko informazioaren ondorioz aurkeztutako alegazioak, hala badagokio, eskatzaileari helaraziko zaizkio, hark, era berean, egokitze jotzen duena jakinaraz diezaion arloko zuzendaritzari

edo, hala badagokio, Industria eta Energia Zuzendaritzari, izapideaz arduratzen diren probintzietako Gobernuaren ordezkarietzi edo ordezkariordetzi, gehienez ere **hamabost eguneko** epean. Arloko zuzendaritzek edo, hala badagokio, Industria eta Energia Saileko bulegoek Ekonomia Ministerioko Energia Politikako eta Meatzeetako Zuzendaritza Nagusiari bidaliko dizkiote beren probintzietan jasotako alegazioak eta horien inguruan eskatzaileak egindako adierazpenak.

80. artikulua. Beste administrazio publiko batzuei informazioa ematea.

1. "Izapidetzeko eskumena duen administrazioak instalazioak bere kargura dauden ondasun eta eskubideei eragin diezaikekeen zatiari buruzko dokumentazioa helaraziko die administrazio, organismo edo, hala badagokio, zerbitzu publikoko edo interes orokorreko zerbitzuetako enpresei.

2. Ondorio horietarako, espedientea izapidetzeko eskumena duen administrazioak proiektuaren separata bat bidaliko du, instalazioaren ezaugarri orokorrekin eta dagokion dokumentazio kartografikoarekin, eta, hala badagokio, ingurumen-inpaktuaren azterlanaren laburpen-dokumentu bat, **hogeit hamar eguneko** epean eskatutako baimenaren alde edo aurka egin dezaten.

Epe hori igarota, beren ondasun eta eskubideetan ukitutako zerbitzu publikoko edo interes orokorreko zerbitzuetako administrazio, organismo edo enpresek erantzunik eman ez badute, izapideaz arduratzen den administrazioak errekerimendua errepikatuko du, **hamar eguneko** beste epe batean instalazioaren egokitasunari edo aurkakotasunari buruzko iritzia eman dezaten. Behin eta berriz egiteko epea igarotakoan, eskatutako administrazio, organismo edo enpresak erantzunik eman ez badu, ulertuko da administrazio hori bat datorrela instalazioaren baimenarekin. Aurreko horrek ez die kalterik egingo aipatutako administrazioei eman beharreko baimenei.

3. Izapidetzeko ardura duen administrazioak eskatzaileari helaraziko dio onarpena edo aurkakotasuna, aurreko paragrafoan xedatutakoaren arabera, **hamabost eguneko** epean adostasuna eman dezan edo bidezkotzat jotzen dituen eragozpenak aurkez ditzan.

4. Eskatzaileak eragozpenik jartzen badu, aurkakotza aurkeztu zuen administrazioari, erakundeari edo zerbitzu publikoko edo interes orokorreko zerbitzuetako enpresari helaraziko zaizkio, **hamabost eguneko** epean erantzun horrekin ados dagoela edo eragozpenak dituela adieraz dezan. Epe hori igaro eta zerbitzu publikoko edo interes orokorreko zerbitzuetako administrazio, organismo edo enpresek ez badute eragozpen-idazki berririk egin, eskatzaileak emandako erantzunarekin ados daudela ulertuko da."

81. artikulua. Baimenaren ebazpena.

1. "Aurreko 79. eta 80. artikuluetan aipatzen diren jendaurreko informazioaren izapideak eta beste administrazio eta erakunde batzuei txostenak eskatzeko izapideak amaitu ondoren, instalazioa kokatuta dagoen probintzietako Gobernuaren ordezkarietza edo ordezkariordetzetako arloetako edo, hala badagokio, Industria eta Energiako bulegoetako zuzendaritzek instalazioaren administrazio-espedienteak bidaliko dizkiote Ekonomia Ministerioko Energia Politikako eta Meatzeetako Zuzendaritza Nagusiari, bai eta dagokion proiektua ere."

83. artikulua. Egikaritze-proiektua onartzeko eskaera.

... "2. Gas-instalazioak eraikitzeko, handitzeko edo aldatzeko instalazioak gauzatzeko proiektua onartzeko eskabidea aurkeztuko du eskatzaileak,..."

84. artikulua. Baldintzatuak eta proiektuaren onarpena.

1. "Espedientea izapidetzeko eskumena duen administrazioak aurkeztutako proiektuaren separatak bidaliko dizkie zerbitzu publikoko edo interes orokorreko zerbitzuetako administrazioei, organismoei edo enpresei, baldin eta ondasun eta eskubideak beren kargura badituzte eta baimen administratiboaren fasean baimena, emakida, baimena edo lizentzia dagokion baldintzekin eman ez badute, bidezko baldintza teknikoak ezar ditzaten, **hogeit hamar eguneko** epean."

Jabari publikoa okupatzeko eskubideak, nahitaezko desjabetzea, zortasunak eta jabetza-mugak.

92. artikulua. Onura publikoa aitortzea.

1. "Hidrokarburoen Sektoreari buruzko urriaren 7ko 34/1998 Legearen IV. tituluari aipatzen diren instalazioak herri-onurakotzat aitortzeko, beharrezkoa izango da enpresa interesdunak hala eskatzea, eskatzaileak desjabetu edo okupatu beharrekotzat jotzen dituen ondasun edo eskubideen zerrenda zehatz eta banakatua barne."

96. artikulua. Jendaurreko informazioa.

"Aintzatespen-eskaera, zehazki, onura publikokoa, eta aurreko artikuluan aipatutako agiri teknikoa jendaurrean jarriko dira **hogei eguneko** epean.

Ondorio horietarako, iragarkia argitaratuko da, jabari osoa nahitaez desjabetzeko prozeduraren eraginpean dauden ondasun eta eskubideen zerrenda zehatz eta banakatuarekin, jabari-mugak direla-eta, edo gas-instalazioen eta horien instalazio osagarrien bide-zorra ezartzeko, Estatuko Aldizkari Ofizialean eta eraginpeko probintzietako «Aldizkari Ofizialean».

Eraginpeko probintzia bakoitzean gehien saltzen diren egunkarietako bitan ere argitaratuko da iragarkia.

Era berean, informazio hori instalazioak ukitutako ondasunak edo eskubideak kokatuta dauden udalerrietako udalei jakinaraziko zaie, jendaurrean jartzeko, ukitutako udaletako iragarki-oholean, epe bererako.

Artikulu honetan aipatzen den informazio publikoa, errege-dekretu honen 78. artikuluan aurreikusitakoaren arabera, titulu honetan aurreikusitako administrazio-baimenarekin batera eman ahal izango da. "

97. artikulua. Alegazioak.

"Egindako informazioaren ondorioz, aurreko artikuluen arabera, alegazioak aurkeztu badira, horiek eskatzaileari jakinaraziko zaizkio, hark izapidetzeaz arduratzen den organoari egokitzen jotzen duena jakinaraz diezaien, gehienez ere **hamabost eguneko** epean. Organo horrek, izapidetutako espedientearen gainerakoarekin batera, alegazio horiek eta eskatzailearen adierazpenak bidaliko dizkio Energia Politikako eta Meatzeetako Zuzendaritza Nagusiari, bai eta, desjabetu behar izanez gero, aurkeztutako proiektuan oinarritutako txosten bat ere, errege-dekretu honen 95. artikuluan ezarritako baldintzak betetzei buruzkoa."

98. artikulua. Beste administrazio publiko batzuei informazioa ematea.

1. "Espedientea izapidetzeko ardura duen organoak, jendaurreko informazioaren izapidearekin batera, eskaeraren berri emango du, bai eta administrazio, organismo, zerbitzu publikoko enpresa edo interes orokorreko zerbitzuetako enpresei eragiten dien dokumentu teknikoaren zatiaren berri ere, horiek dagokion txostena egin dezaten. Inolako eragozpenik ez dagoela ulertuko da **hogei egun** igaro eta eskaera behin eta berriz errepikatu ondoren beste **hamar egun** igarotzen badira aipatutako administrazio edo erakunde publiko edo enpresa horien erantzunik jaso gabe. "

99. artikulua. Aurkakotza edo objektzioa.

1. "Aurreko artikuluan ezarritakoaren arabera, kontsultatutako zerbitzu publikoko edo interes orokorreko zerbitzuetako administrazioek, organismoek edo enpresek eragozpenik jarri badute, horien berri emango zaio erakunde eskatzaileari, **hamabost eguneko** epean dagozkion zuzenketak egin ditzan edo eragozpen horiei erantzuteko ezintasuna justifikatzen duten arrazoiak eman ditzan."

100. artikulua. Ebazpena.

1. "Onura publikoa zehazki aitortzei buruzko ebazpena Energia Politikako eta Meatzeetako Zuzendaritza Nagusiari dagokio, baldin eta baimena Estatuaren eskumenekoa bada, salbu eta

kontsultatutako administrazioek edo organismo publikoek onura publikoaren deklarazioari buruzko aurkakotasunak edo eragozpenak berariaz mantentzen badira, eta Ekonomia Ministerioa ez badator bat haren proposamenekin; kasu horretan, Ministro Kontseiluari dagokio espedientearen ebaztea.

Nolanahi ere, organo eskudunak dagokion ebazpena eman eta jakinarazi beharko du **sei hilabeteko** epean, eskaera organo horren erregistroan sartu den egunetik zenbatzen hasita.

2. Ebazpena dagokion probintziako edo probintzietako «Estatuko Aldizkari Ofizialean» eta «Aldizkari Ofizialean» argitaratuko da. Ebazpena eskatzaileari eta eragindakoei jakinaraziko zaie, Nahitaezko Desjabetzeari buruzko Legearen 52. artikuluan aurreikusitakoaren arabera. "

101. artikulua. Herri-onura zehazki aitortzearen ondorioak.

1. "Onura publikoaren aitortpenak berekin dakar ondasunak okupatu beharra edo ukitutako eskubideak eskuratu beharra, eta Nahitaezko Desjabetzeari buruzko Legearen 52. artikuluan ondorioetarako, lehenbailehen okupatu beharra ekarriko du. Enpresa eskatzailea onuradun izango da desjabetze-espedientearen, Nahitaezko Desjabetzeari buruzko Legearen 2.2 artikuluan ezarritakoaren arabera.

2. Era berean, gas-instalazioa ezartzeko baimena inplizituki eramango du, jabari, erabilera edo zerbitzu publikoko lurretan, edo Estatuaren edo autonomia-erkidegoen ondare-lurretan, edo probintzia edo udalerriaren erabilera publiko propio edo komunaleko lurretan, horien obra eta zerbitzuetan eta zortasun publikoko eremuetan. "

102. artikulua. Desjabetze-prozedura.

"Instalazioa onura publikokoa dela aitortuta, kasuan kasuko Gobernu Ordezkaritzek hasiko dituzte desjabetze-jarduketak, Nahitaezko Desjabetzeari buruzko Legearen 52. artikuluan eta horrekin bat datorren erregelamenduan ezarritako presako prozeduraren arabera. **Hilabeteko epea** aplikatuko da ukitutako interesdunei jakinarazteko eta Nahitaezko Desjabetzeari buruzko Legearen 52. artikuluan 2. paragrafoan aipatzen diren argitalpenei jakinarazteko. Nahitaezko desjabetzea egingo da instalazioa eraikitze beharrezkoak diren lursail eta eskubideen eta, hala badagokio, zerbitzu lagungarri edo osagarrien jabari osoaren nahitaezko desjabetzearen, edo jabari mugak ezartzearen edo dagokion bidezorra eratzearen."

3.3.4. Trenbide sektorea.

38/2015 Legea, irailaren 29koa, Trenbide Sektorearena

Interes Orokorreko Trenbide Sarea osatzen duten trenbide-azpiegituren plangintzari, proiektuari eta eraikuntzari dagokionez, **5 art.** "eragindako administrazio publiko autonomiko eta lokalei eta gainerako interesdunei entzunaldia emango zaie"... "

Bere tramitazioa. Garraio, Mugikortasun eta Hiri Agenda Ministerioak dagokion informazio-azterlana bidaliko die eraginpeko autonomia-erkidegoei eta toki-erakundeei, **hilabeteko epean** azter dezaten eta, hala badagokio, adieraz dezaten proposatutako konponbidea egokiena den interes orokorrerako eta ordezkatzeko dituzten interesetarako. Epe hori igaro eta administrazio publiko horiek horri buruzko informaziorik eman ez badute,"..." proposatutako iturbidearekin ados daudela ulertuko da. Aurreko apartatuan aipatutako txosten-izapidetarekin batera, informazio-azterlan bat egingo da, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legean aurreikusitako moduan jendeaurreko izapide publikoan egonen dena **hogeita hamar egun balioduneko** epean. Izapide honetan egindako oharrek proiektatutako trazaduraren ikuskera orokorrari buruzkoak baino ez dira izango. "

7. artikulua. Trenbide-azpiegiturek hirigintza-plangintzan duten eragina. Udal-kontrola.

1. "Interes Orokorreko Trenbide Sarea osatzen duten trenbide-azpiegiturek, geltokiek eta terminalek okupatzen dituzten lurak kalifikatuko dituzte hirigintza-antolamenduko plan orokorrek eta gainerako tresna orokorrek, bai eta, behin betiko onartutako informazio-azterlanen arabera, Estatuaren titulartasuneko trenbide-sistema orokor edo baliokide gisa okupatu behar direnak ere, eta ez dute jasoko

trenbide-azpiegituren administratzaileari esleitutako eskumenak gauzatzea eragozten edo oztopatzen duen zehaztapenik, halako moldez non mugakide diren eremuetan aurreikusitako erabilerak bateragarriak izango baitira trenbide-ustiapenarekin."

11. artikulua. Trenbide-azpiegiturako lineak edo tarteak ixtea.

"2. Eragindako linea edo tartearen ixteko erabakia hartu aurretik, Sustapen Ministerioak horren berri emango die eraginpeko autonomia-erkidegoei eta toki-erakundeei. Autonomia-erkidegoek edo toki-erakundeek ez badute beren gain hartzen trenbide-linea edo trenbide-zatia administratzeko finantzaketa, Ministro Kontseiluak hura ixtea erabakiko du, edo, hala badagokio, dagokion autonomia-erkidegoari eskualdatzea, 4.3 artikuluan aurreikusitako moduan. "

15. artikulua. Eraikuntza-muga.

"3. Azpiegituren administratzaile orokorrekin, eraginpeko autonomia-erkidegoek eta toki-erakundeek txostena egin ondoren, arrazoi geografiko edo sozioekonomikoengatik, oro har ezarritakoaz bestelako eraikuntza-muga bat ezarri ahal izango dute, Interes Orokorreko Trenbide Sarea osatzen duten trenbide-linea jakin batzuei aplikatzeko, mugatutako eremu edo eremuetan, eta arriskua kontrolatzeko beharrezko neurriak hartuko dituzte, arriskua ebaluatzeko eta baloratzeko segurtasun-metodo komunaren arabera onargarria izan dadin."

2387/2004 Errege Dekretua, abenduaren 30ekoa, Trenbide Sektorearen Erregelamendua onartzen duena.

"Interes orokorreko trenbide-sarea osatzen duten trenbide-azpiegituren planifikatu, proiektatu eta eraikitzeak, nahitaezkoa da informazio-azterlan bat egitea. Azterlan horretan, alderdi geografiko zein funtzionalei dagokienez, jarduketak jakin baten trazadura-aukerak aztertu eta definituko dira, eta, hala badagokio, proposatutako irtenbide gisa aukerarik gomendagarriena hautatuko da. Era berean, planteatutako aukeren ingurumen-inpaktuaren azterketa jasoko du, eta oinarritzko dokumentua izango da ingurumen-legerian aurreikusitako ingurumen-ebaluazioaren ondorioetarako. "

10. artikulua. Informazio-azterlana izapidetzea eta onartzea.

"Informazio-izapide bat egingo da, Herri Administrazioen Araubide Juridikoaren eta Administrazio Prozedura Erkidearen azaroaren 26ko 30/1992 Legean aurreikusitako moduan, **hogeita hamar egun balioduneko** epean, Gizarte Segurantzaren Hitzarmen Kolektiboaren hurrengo egun baliodunetik zenbatzen hasita dagokion iragarkia Estatuko Aldizkari Ofizialean argitaratzea. Jendaurreko informazio-aldian, informazio-azterlana aztertu ahal izango da, eta aipatutako iragarkian adierazten den lekuan aurkeztu ahal izango dira trazaduraren kontzepzio orokorrari buruzko alegazioak, interes orokorrari eragiten dion neurrian.

Ondorio horietarako, eragiten dien guztia jasotzen duen informazio-azterlanaren zatia bidaliko zaie toki-erakundeei, jendaurrean jar dezaten.

7. Sustapen Ministerioak, jendaurreko informaziorako emandako epea amaitu eta **bi hilabeteko** epean, txosten bat egingo du. Txosten horretan, informazio horretan aurkeztutako idazki guztiak hartuko dira kontuan, eta espedientearen ebaztearen proposatutako du. "

Jabetzaren mugak.

IV. atala. Jabari publikoko eta babeseko eremuetako arau komunak.

1. Sustapen Ministerioak, kasuan kasuko trenbide-linearen ezaugarri tekniko espezifikoaren eta linea hori igarotzen den lurzorua tipologiaren arabera, kasuan-kasuan, jabari publikoko eremua eta babes-eremua mugatzeko 25. eta 26. artikuluetan ezarritakoak baino distantzia txikiagoak ezarri ahal izango ditu. "

27. artikulua. Distantziak.

"2. Trenbide-lineek edo -azpiegiturek okupatzen duten eta dagokion hirigintza-plangintzak hiri-lurzoru finkatutzat sailkatutako lurzoruaren ondoan, trenbide-azpiegitura babesteko distantziak bost metrokoak izango dira jabari publikoko eremurako, eta zortzi metrokoak babes-eremurako, kasu guztietan lurberdinketaren kanpoko ertzetatik zenbatuta. (...)

Murrizketa-eskaerarekin batera, azalpen-memoria bat eta oinplanoko eta altxaerako planoak aurkeztu beharko dira gutxienez, murrizketaren xedea zehatz-mehatz deskribatzeko. Eskaera hori Trenbide Azpiegituren Administrazioarek ikerituko du, **bi hilabeteko** epean txostena egin dezan. Era berean, udalari ikerituko zaio, eskaera interes orokorrerako eta ordezkatzeko dituen interesetarako egokia den ala ez jakinaraz dezan. Epe hori igaro eta erakunde horiek horri buruzko informaziorik eman ez badute, ulertuko da ez daudela aurka. "

35. artikulua. Eraikuntza-mugako linea zehazteko prozedura, Trenbide Sektorearen Legearen 16. artikuluan jasotako kasuetan.

1. "Trenbide-azpiegituren administrazioak, Trenbide Sektoreari buruzko Legearen 16. artikuluan hiru garren paragrafoan xedatutakoaren arabera, oro har ezarritakoaz bestelako eraikuntza-distantzia mugatzea proposatu ahal izango dio Trenbideen Zuzendaritza Nagusiari, gune edo eremu jakin batzuei dagokienez. Ondorio horietarako, trenbide-azpiegituren elementu funtzionalekiko adarrak eta loturak trenbide-lineatzat hartuko dira.

2. Eskaerarekin batera, eraikuntzaren muga-lerroa zehazteko azterlan bat aurkeztu beharko da. Azterlan horretan, azalpen-memoria bat eta oinplanoko eta aurretiko bistako planoak jaso beharko dira, gutxienez. Plano horiek zehatz-mehatz deskribatu beharko dute lerroaren xedea. Trenbideen Zuzendaritza Nagusiak dagokion zehaztapen-azterlana bidaliko dio Trenbide Azpiegituren Administrazioarek, **bi hilabeteko** epean txostena egin dezan proposatutako zehaztapenak trenbide-azpiegituren eta zirkulazioaren segurtasunari eta erregulartasunari kalterik eragiten ez dion argitzeko. Era berean, azterlan hori autonomia-erkidegoari eta dagokion udalari bidaliko zaio, epe berean jakinaraz dezaten interes orokorrerako eta ordezkatzeko dituzten interesetarako egokia den. Epe hori igaro eta erakunde horiek horren berri eman ez badute, ulertuko da ez daudela aurka.

3. Egindako txostenak aztertu ondoren, Trenbideen Zuzendaritza Nagusiak espedientearen helaraziko dio Sustapen ministroari, ebatz dezan. "

3.3.5. Errepideen sektorea.

37/2015 Legea, irailaren 29koa, Errepideena.

12. artikulua. Azterlanak eta proiektuak onartzea.

1. "Eraikuntza-proiektua onartzeko, ez da beharrezkoa izango aldez aurretik Nahitaezko Desjabetzeari buruzko Legearen 18. eta 19.1 artikuluetan aurreikusitako jendaurreko erakustaldiaren izapidea egitea, salbu eta onarpen horrek berekin ekarriko duenean aldez aurretik jendaurrean jarri eta behin betiko onartu den trazadura-proiektua aldatu beharra.

Trazadura-proiekturik ez dagoenean, eraikuntza-proiektua jarriko da jendaurrean. (...)

6. Informazio ofiziala gorabehera, informazio hori nahitaezkoa den kasuetan, Herri Administrazioen Araubide Juridikoaren eta Administrazio Prozedura Erkidearen azaroaren 26ko 30/1992 Legean aurreikusitako moduan, dagokion azterlana jendaurrean jartzeko izapidea egingo da **hogeita hamar egun balioduneko** epean. Izapide horretan, jarduerak erabilerari eta jabetzari ekarriko dizkion mugak berariaz adierazi beharko dira.

Izapide honetako oharra kontuan hartu ahal izateko, ezinbestekoa izango da errepidea interes orokorreko jabetza justifikatzen duten inguruabarrei eta trazaduraren kontzeptu orokorrari buruzkoak izatea.

Sustapen ministroari dagokio jendaurreko informazioko espedientearen onartzea eta azterlana behin betiko onartzea.

7. Jendaurreko informazioko espedientearen onarpena ebatzeko eta jakinarazteko epea, bai eta azterlanaren behin betiko onarpena ere, **sei hilabetekoa** izango da, ingurumen-inpaktuaren adierazpena Estatuko Aldizkari Ofizialean argitaratzen denetik zenbatzen hasita, hala behar izanez gero, edo jendaurrean jartzeko epea amaitzen denetik, bestela. "

13. artikulua. Ingurumen-ebaluazioa.

"Indarrean dagoen legeriaren arabera ingurumen-ebaluazioaren prozedura bete behar duten errepideen plan, programa eta azterlanetan, horri buruzko txostena edo azterlana egin beharko da.

16. artikulua. Lurralde-antolamendua eta hirigintza-antolamendua.

1. Indarrean dauden lurralde-antolamenduari edo hirigintza-plangintzari eragiten dioten Estatuko errepideetan errepideak edo saihebidetarako eraiki behar direnean, Sustapen Ministerioak jarduketak eragiten dien autonomia-erkidegoei eta toki-erakundeei bidali beharko die hasieran onartutako informazio-azterlana, **hilabetekoa** epean azter eta jakinaraz dezaten proposatutako trazadura edo jarduketa.

Hilabete gehiago igarotzen bada administrazio publiko horiek beren txostenak jakinarazi gabe, proposatutako jarduerarekin ados daudela ulertuko da. Desadostasun hori arrazoitua izan beharko da nahitaez, eta Sustapen Ministerioak erabakiko du jarduketa izapidetzen jarraitu behar den ala ez, eta, kasu horretan, Ministroen Kontseiluari helaraziko dio, eta hark erabakiko du onartu behar den ala ez. Hala izanez gero, Ministro Kontseiluak ukitutako lurralde-plangintza edo hirigintza-plangintza aldatzeko edo berrikusteko aginduko du, eta horiek jarduketaren zehaztapenetara egokitu beharko dira hura onartu eta **urtebetekoa** epean. (...)

3. Lurralde- eta hirigintza-antolamendua aldatzeko, berrikusteko, garatzeko edo egikaritzeko tresnak ezin izango dira onartu, baldin eta behin betiko onartutako errepide-azterlan batean ezarritakoa urratzen badute. Aurreko debekua ez betetzeak antolamendu-tresnaren erabateko deuseztasuna ekarriko du.

4. Aurreko paragrafoan ezarritako araua aplikatuko zaie, halaber, hasieran onetsitako errepideei buruzko informazio-azterlanei, baldin eta dagoeneko jendaurrean jarri badira, eta lurralde- eta hirigintza-antolamenduko tresnen onespeneraren etete-epeak urtebete gainditzen ez badu, haien jendaurreko informazioaren iragarkia argitaratzen denetik zenbatzen hasita, edo **urtebete eta sei hilabete** baino gehiago, Sustapen Ministerioak modu arrazoituan hala zehazten duen salbuespenezko kasuetan. Epe horretan, lurralde- edo hirigintza-antolamenduaren arloan eskumena duen administrazioak ezin izango die sailkapen eta kalifikazio berririk eman dagokion informazio-azterlanaren xede diren errepideen trazadurak eta jarduketak ukitutako lurzoruei, ezta hirigintza-baimen eta -lizentzia berririk eman ere. "

17. artikulua. Ondasunak eta eskubideak desjabetzea eta afektatzea.

1. Kapitulu honetan aipatzen diren errepide-obrak eraikitzeak beharrezkoak diren ondasunak eta eskubideak desjabetzeko eta zortasunak edo aldi baterako okupazioak ezartzeko, nahitaezko desjabetzeari buruzko Estatuko legerian eta lurzoruari eta balorazioei buruzko Estatuko legerian ezarritakoari jarraituko zaio. "

3.2.6. Meatze sektorea.

22/1973 LEGEA, UZTAILAREN 21EKOA, MEATEGIEI BURUZKOA.

A) Ataleko baliabideen aprobetxamenduak arautzea.

Hamazazpigarren artikulua

"Bat. Baliabide horiek aprobetxatzeko eskubidea egikaritzeko, aurreko artikuluan adierazitako edozein

kasutan eta lanak hasi aurretik, Industria Ministerioako dagokion probintzia-ordezkaritzaren ustiapen-baimena lortu beharko da, lege honetako erregelamenduan ezarritako baldintzak bete ondoren.

Bi. Lurralde Ordezkaritzak, lursaila identifikatu eta haren titulartasuna egiaztatu ondoren, dagoen baliabide minerala sailkatu ondoren, ustiatzeko baimena emango du, eta, hala badagokio, ingurumena babesteko baldintza egokiak ezarriko ditu.

Hiru. Gobernuak, Industria Ministerioaren proposamenez, dekretu bidez zehaztuko ditu toki-korporazioen ordenantzetan jaso beharreko baldintza teknikoak, artikuluko honen lehenengo lerroetan aipatzen diren ustiapen-baimenak eman ahal izateko. Ordenantzak onartu ondoren, korporazio horiek baimenak eman ahal izango dituzte, eta horren berri emango diote Industria Ministerioaren Probintzia Ordezkaritzari, jakinaren gainean egon daitezzen eta beren eskumeneko esparruan erregelamenduxedapenak betetzen direla zain dezaten.

Hirurogeita bosgarren artikulua.

"Bat. Espedientearen tramitazioa amaitutakoan, zeina jendaurrean jarriko baita, Probintziako Ordezkaritzak Meategien Zuzendaritza Nagusiari igorriko dio, txostenarekin batera, eta hark, aurka egin ez badu edo ezetsi egin bada, emakida eman edo ukatuko du, Espainiako Geologia eta Meatzaritza Institutuaren txostenarekin batera."

Artículo 17. Expropiación y afección de bienes y derechos.

"1. La expropiación de bienes y derechos y la imposición de servidumbres u ocupaciones temporales que resulten necesarias, en su caso, para la construcción de obras de carreteras a que se refiere este capítulo, se efectuará con arreglo a lo establecido en la legislación estatal de expropiación forzosa y en la legislación estatal sobre suelo y valoraciones."

3.3.7. Lurralde Antolamendu eta Hirigintzari buruzko Foru Legea.

1/2017 Legegintzako Foru Dekretua, uztailaren 26koa, Lurralde Antolamenduari eta Hirigintzari buruzko Foru Legearen testu bategina onartzen duena.

11. artikulua, udalen eskumenei buruzkoak, adierazten du hirigintzako jarduera publikoa, oro har, udalerriei dagokiela, eta udalek gauzatuko dituztela foru lege honek edo aplikagarriak diren beste batzuek hirigintzaren arloan berariaz beste administrazio batzuei esleitzen ez dizkieten eskumen guztiak, Nafarroako Toki Administrazioari buruzko foru legean xedatutakoaren arabera.

36. artikuluan eta hurrengoetan, Lurraldearen Antolamendurako Planari (POT) buruz ari da, eta, ildo horretan, toki-erakundeek zeregin garrantzitsua dute, POTak proposa baititzakete. Planaren prestaketan aurrerapen-faseak eta proiektu-faseak sartuko dira. POTaren aurrerapena eta proiektua jendaurrean jarriko dira, NAO-n iragarrita, eta haren eragin-eremuan sartutako **toki-erakundeei entzunaldia** emango zaie, gutxienez **hilarabetez**. Jarraipen-batzorde batek, lurralde-antolamenduaren eta hirigintzaren arloan eskumena duen saileko titularrak buru dela, toki-erakundeen ordezkariak izango ditu, besteak beste. Batzorde horrek txostenak egingo ditu aurrerapenari eta proiektuari buruz, bai eta haiei aurkeztutako alegazio eta iradokizunei buruz ere.

POTek indarraldi mugagabea izango dute, baina Lurralde Antolamenduko Planen berrikuspenera, aldaketa eta eguneratzea ofizioz onartu ahal izango dira, edo, gutxienez, haren eremuko toki-erakundeen heren batek eskatuta.

42. artikulua eta hurrengoak, Udalez Gaiendiko eragina duten Plan eta Proiektu Sektorialei buruzkoak, (PSIS) eskumena ematen diete toki-erakundeei, besteak beste, plan eta proiektu horiek sustatzeko eta aldaketa eskatzeko.

57. artikuluan eta hurrengoak arabera, toki-erakundeek, **Udal-Plan Orokorren** bidez, udalerriko biztanleen bizi-kalitatea hobetzea eta udalerriaren lurralde- eta hiri-garapen iraunkorra lortzea dute helburu, eta oinarritzko tresna da udal-mugarte oso baten hirigintza-antolamendua ezartzeko,

erregulazio integratu eta global baten bidez. Udal Plan Orokorra honako hauek osatuko dute:

- a) Lurralde Okupazioaren Estrategia eta Eredua.
- b) Udalaren Hirigintza Plana.

Lurzoru urbanizaezinaren hirigintza-araubideari dagokionez (92. artikulua eta hurrengoak), toki-erakundeek ahalmena dute beren udal-plangintzan, behar bezala justifikatuta, haien ezaugarriei eutsiko zaiela bermatzeko, beren paisaia-, historia-, arkeologia-, zientzia-, kultura-, ingurumen-, nekazaritza-, abeltzaintza- edo baso-balioagatik. Era berean, udal-plangintzak, behar bezala justifikatuta, beharrezkotzat jotzen badu hirigintza-garapena zaintzea, azpiegitura, ekipamendu, zerbitzu eta instalazio publikoen edo interes publikokoen kontserbazio-, edukiera- eta funtzionaltasun-arrazoiengatik, edo jarduera bereziak instalatzeko, erregelamendu bidez ezarritakoaren arabera.

Lurzoru urbanizaezinean baimendu daitezkeen jarduerak baimentzeko prozedurari dagokionez, sustatzaileak dagokion eskabidea aurkeztuko dio jarduera ezarriko edo garatuko den eremuko udal eskudunari. Udalak aurkeztutako eskabideari buruzko txostena erantsiko dio espedienteari, eta bertan adieraziko du eskaera bat datorren udalaren hirigintza-plangintzarekin. Lurralde-antolamenduaren eta hirigintzaren arloan eskumena duen saileko titularrak ebazpena emango du eskatutako jarduera edo erabilera baimentzeko edo debekatzeko dagokionez; ebazpen hori udalari, sustatzaileari eta, hala badagokio, kontzejuari jakinaraziko die, haren lurraldeari eragiten badio. Jarduketa gauzatzeko edo abian jartzeko beharrezkoak diren udal-lizentziak baimena eman ondoren baino ezin izango dira eman. Jarduera gehienez ere **bi urteko** epean gauzatu edo abiarazi beharko da, baimena ematen denetik zenbatzen hasita. Epe hori igarotakoan, jarduera automatikoki amaituko da eta ez da eraginkorra izango. Baimendutako jarduera eteten bada, jardueraren titularrak jarduera horren eraginpeko lurrak jatorrizko egoerara aldatu beharko ditu gehienez **ost urteko** epean, eraikinak eraitsiz edo kenduz.

Eraikuntzaren eta lurzoruaren erabileren arloko esku-hartze administratiboari dagokionez (190. artikulua eta hurrengoak), toki-erakundeek ahalmena dute hirigintza-lizentziak emateko, hau da, aurretiazko kontroleko administrazio-egintza, arautua eta adierazpen-egintza. Egintza horren bidez, dagokion toki-erakundeak baimena ematen du lurzoruaren, lurpearen eta hegalaeren erabilera, aprobetxamendu, eraldaketa, bereizketa eta eraikuntzarako proiektatutako hirigintza-jarduketak egiteko, indarrean dagoen hirigintza-antolamenduarekin bat datozela egiaztatu ondoren.

Hirigintza-lizentziak emateko prozedura interesdunak eskatuta hasiko da, eskabide bidez: Instantzia, Proiektua eta adierazpena. Lizentzia emateko edo ukatzeko ebazpenak arrazoitua izan beharko du.

117. artikulua. Lurzoru urbanizaezinean baimendu daitezkeen jarduerak baimentzeko prozedura.

1. "Lurzoru urbanizaezinean baimendu daitezkeen jarduerak eta erabilerak baimentzeko, prozedura honi jarraituko zaio:

a) Sustatzaileak dagokion eskabidea aurkeztuko dio jarduera ezarriko edo garatuko den eremuko udal eskudunari, foru lege honen 119. artikuluan adierazitako dokumentazioarekin batera.

b) Udalak aurkeztutako eskabideari buruzko txostena erantsiko dio espedienteari. Txosten horretan adieraziko da eskaera bat datorren udaleko hirigintza-plangintzarekin, lehendik dauden eta aurreikusita dauden hirigintza-zerbitzuen egokitasunarekin eta nahikotasunarekin, bai eta udal horretan dauden aurrekari administratiboekin ere. Espedientea lurraldearen antolamenduaren eta hirigintzaren arloan eskumena duen sailari igorriko zaio, eskaera aurkeztu eta **bi hilabeteko** epean. Epe hori igarota, aipatutako sailera dokumentaziorik bidali ez bada, interesdunak zuzenean eskatu ahal izango dio baimena sail horri.

c) Lurralde-antolamenduaren eta hirigintzaren arloan eskumena duen saileko titularrak ebazpena emango du eskatutako jarduera edo erabilera baimentzeko edo debekatzeko dagokionez; ebazpen hori udalari, sustatzaileari eta, hala badagokio, kontzejuari jakinaraziko die, haren lurraldeari eragiten badio. Baimena emateko ebazpenak barne hartuko du Nafarroako Gobernuako departamentuen eskumenekoak diren sektoreko eraginen balorazioa, eta behar diren neurri zuzentzaileak ezarri ahal

izango ditu. Lurralde-antolamenduaren eta hirigintzaren arloan eskumena duen sailak ez badio udalari egintzarik jakinarazi **bi hilabetez**, baimena ukatutzat joko da.

2. Baimenak dimentsioen eta beharren arteko proportzionaltasun-irizpidearen arabera emango dira, eta garatu nahi den jarduerarako proposatutako eraikuntzaren tipologiaren egokitasuna ere aztertu beharko da.

3. Jarduketa gauzatzeko edo abian jartzeko behar diren udal-lizentziak baimena eman ondoren bakarrik eman ahal izango dira, eta, besteak beste, baimen horretan adierazitako zehaztapenak jasoko dituzte, eta horiek betetzen direla zaindu eta betearazi beharko dute.

4. Jarduera gehienez ere bi urteko epean gauzatu edo abiarazi beharko da, baimena ematen denetik zenbatzen hasita. Epe hori igarotakoan, jarduera automatikoki amaituko da eta ez da eraginkorra izango. Baimendutako jarduera eteteak jardueraren titularra behartuko du jardueraren eraginpeko lurrak jatorrizko egoerara lehengoratzera, gehienez ere bost urteko epean, eraikuntzak eraitsiz edo kenduz.

118. artikulua. Prozedura Berezia.

1. "117. artikuluko 1. puntuko a) eta b) idatz-zatietan aurreikusitakoa ez da aplikatuko honako kasu hauetan:

a) Jarduerak edo erabilerak udalerrri bat baino gehiagori eragiten dienean. Eskaera zuzenean aurkeztu beharko zaio lurraldearen antolamenduaren eta hirigintzaren arloan eskumena duen sailari, eta sail horrek ukitutako udalei jakinaraziko die.

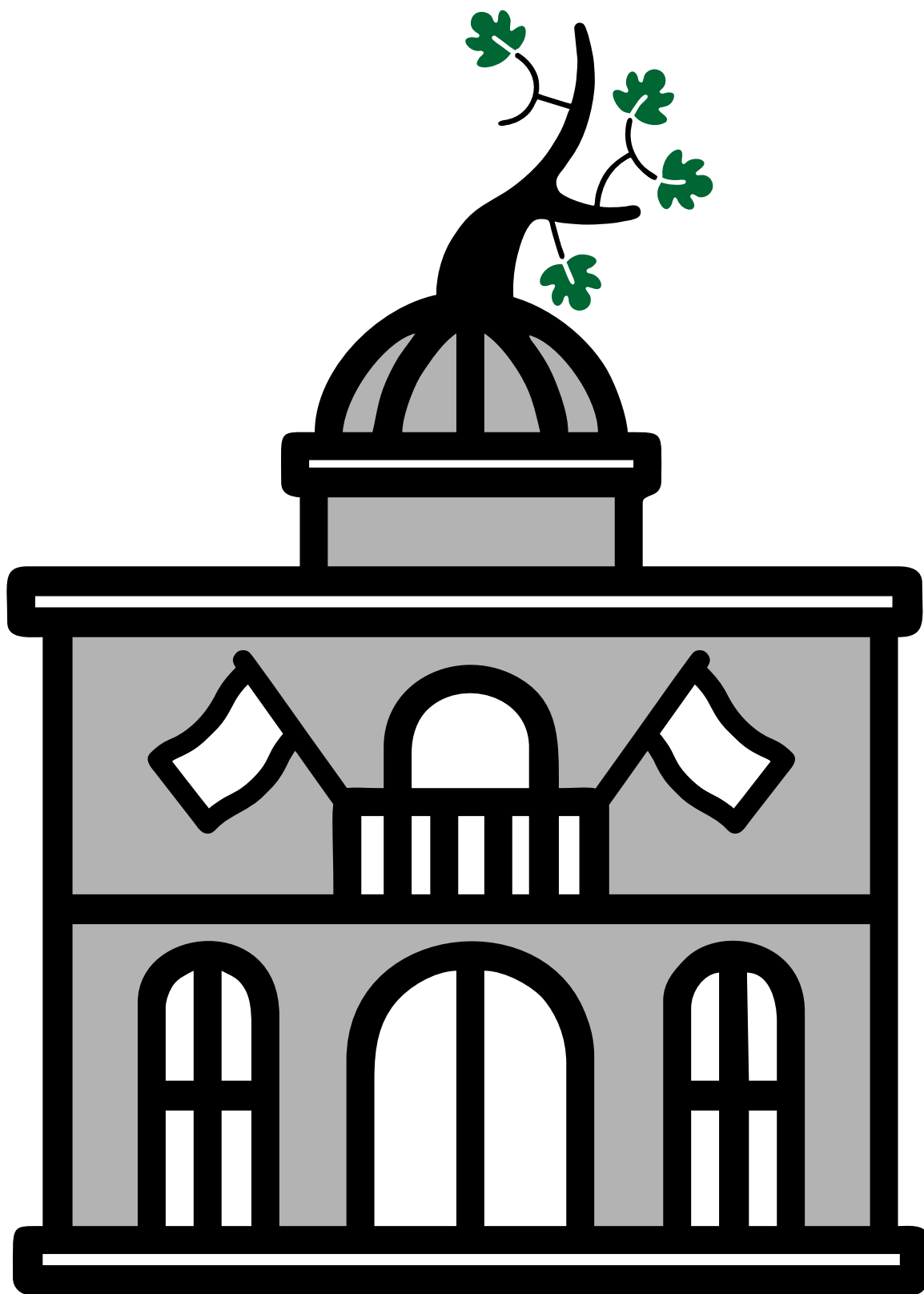
b) Jarduerak edo erabilerak ingurumen-baimena behar duenean, eta baimen hori ematea ingurumen-arloan eskumena duen departamentuari dagokionean; kasu horretan, ingurumenean eragina duten jarduerak arautzen dituen foru legean aurreikusitako prozedura aplikatuko da.

c) Jarduera edo erabilera ez badago b) idatz-zatian sartuta, eta energiaren eta meategien arloan eskumena duen sailaren baimena behar badu, sail horrek lurraldearen antolamenduaren eta hirigintzaren arloan eskumena duen sailari helaraziko dio dokumentazio guztia, lurzoru urbanizaezinean baimendutako jarduerak baimentzeko espedienteak izapidetu dezan. Energiaren eta meategien arloan eskumena duen sailaren baimena lurzoru urbanizaezinean baimendu daitezkeen jardueren baimena eman ondoren baino ezin izango da eman.

2. Aurreko puntuan adierazitako kasuetan, lurralde-antolamenduaren eta hirigintzaren arloan eskumena duen sailak 117.1.b) artikuluan aurreikusitako txostena eskatu beharko die ukitutako udalei, lurzoru urbanizaezinean jarduera baimentzeko espedienteak ebatzi aurretik.

3. Jarduerak eta erabilerak udalaz gaindiko plan edo proiektu sektorial baten xede direnean, ez da beharrezkoa izango lurraldearen antolamenduaren eta hirigintzaren arloan eskumena duen sailaren baimena lortzea, salbu eta arloko legeriak edo lurralde-antolamenduko tresnak berak berariaz hala eskatzen badu.

4. Lurralde-antolamenduaren eta hirigintzaren arloan eskumena duen sailak, toki-erakundeak hala eskatuta, ahalmena eman ahal izango dio aurreko artikuluan aurreikusitako baimenak izapidetu eta emateko, betiere zehazten dituen jarraibideen arabera. Nolanahi ere, ezeztatu ahal izango dira. "

**BESTE ADMINISTRAZIO BATZUEN EGINTZAK
AURKARATZEKO BIDE POSIBLEAK**

4. BESTE ADMINISTRAZIO BATZUEN EGINTZAK AURKARATZEKO BIDE POSIBLEAK

Toki-erakundeek atal honetan azaltzen diren ekintzetako bat gauza dezakete beste administrazio batzuen ebazpenei/egintzei aurre egin nahi dietenean, baldin eta haien interesei, ondasunei edo eskubideei eragiten badiete.

4.1. Aurretiatzko errekerimendua – Administrazio-errekurtsoa

Administrazioarekiko Auzien Jurisdikzioa arautzen duen uztailaren 13ko 29/1998 Legearen 44. artikuluan arabera "1. Herri-administrazioen arteko auzietan ezin izango da errekurtsorik jarri administrazio-bidean. Hala ere, administrazio batek beste baten aurka administrazioarekiko auzi-errekurtsoa jartzen duenean, aldeztu aurretik eskatu ahal izango du xedapena indargabetzeko, egintza deuseztatzeko edo ezeztatzeko, jarduketa materiala bertan behera uzteko edo aldatzeko, edo behartuta dagoen jarduera hasteko.

Administrazio kontratatzaileak, kontratistak edo hirugarrenek errekurtsorik jarri nahi dutenean sektore publikoko kontratuen legeriak aipatzen dituen errekurtsorik bereziak eta kontratazio-arloko erreklamazioak ebaztea dagokien administrazio-organismoek hartutako erabakien aurka, errekurtsorik zuzenean jarriko dute, aldeztu aurretik administrazio-errekerimendurik edo -errekurtsorik egin beharrik gabe.

2. Errekerimendua organo eskudunari zuzendu beharko zaio, idazki arrazoitu baten bidez. Idazki horretan xedapena, egintza, jarduna edo jarduerarik eza zehaztuko da, eta **bi hilabeteko** epean egin beharko da, araua argitaratzen denetik edo administrazio eskatzaileak egintza, jarduketa edo jarduerarik eza ezagutu edo ezagutu duenetik kontatzen hasita.

3. Errekerimendua ezetsitzat joko da, jaso eta **hurrengo hilabete** errekerituak erantzuten ez badu.

4. Toki-araubideari buruzko legerian gai horri buruz xedatutakoa salbu geratzen da. "

Printzipioz, administrazio publiko batek bere interes eta eskubideen alde egiten duen jardun guztia bere izaeraren berezkoz hartu behar da. Hau da, babestu eta sustatu beharreko interes orokorrak bere ardurapean dituen botere publiko batena bezala. Berezi argia da administrazio-fasean korporazio publiko batek prozedura berezi batean esku hartu duenean, eta prozedura horretan berariaz administrazio publiko gisa hartzen denean. Era berean, ez legoke arrazoirik ulertzeko Udalak partikular gisa jokatzeko zuela, jendaurreko informazio orokorraren izapidean alegazioak aurkeztu izan balitu. Izan ere, korporazio publikoaren izaera bera da, printzipioz eta kontrakoa adierazten duten inguruabarrak salbu, bere jarduna botere publikotzat jotzen duena. Puntu horri dagokionez, kontuan hartu behar da Auzitegi Gorenak administrazio-isiltasunari buruz emandako doktrina, 1091/2021 AGE, 2021eko uztailaren 23koa:

«Gaiaren mamia aztertzeari ekin aurretik, ezetsi egin behar dugu Estatuaren abokatuak AAJLren 69.e) artikuluan oinarrituta AAJLren 46.1 artikuluari dagokionez emandako ez-onarpenaren arrazoiak, errekurtsorik hau legeak ezarritako epetik kanpo aurkeztu delako, AAJLren 46.1 artikulua ezarritako **sei hilabeteko** epea igaro ondoren aurkeztu zelako, 2018ko apirilaren 12an egindako kalte-ordainaren eskaera isiltasunagatik ezetsitzat jo zen unetik zenbatzen hasita.

Ez onartzeko arrazoi hori arbuiatzeko, nahikoa da gogoratzea 2014ko apirilaren 10eko 52/2014 KAEn ezarritako doktrina, Auzitegi Gorenaren hainbat epaitan islada egokia aurkitu baitu, eta horien artean aipa daitezke, adibide gisa, 139/2020 (RC 6287/2018) eta 1.126/2020 ((RC 899/2019), eta Konstituzio Auzitegiaren epai horretan adierazten denez, bertan azaltzen diren arrazoiengatik, "30/1992 Legearen 1999ko erreformaren arabera, isiltasunaren ondoriozko ezespenen jurisdikzio-aurkaratzea ez dago 46.1 AAJL".

Hala ere, jurisprudentzia hori EZIN zaie aplikatu herri-administrazioei beren ahal publikoak baliatzen dituztenean; adibidez, STS 700/2023, partikularren eta herri-administrazioen arteko jurisdikziorako sarbidearen desberdintasunei buruzkoa.

"5.- Puntu honetan adierazi behar da, aurkaratutako autoak ohartarazten duen bezala, Konstituzio Auzitegiak eta Auzitegi Gorenak behin baino gehiagotan uste izan dutela, jurisdikziora sartzeari dagokionez, ez dela berdina herritarren eta Administrazioaren jarrera.

Epatzei dagokienez, Konstituzio Auzitegiak adierazi du (KAren 62/2000 Epaia eta OLT 181/2005 Epaia), herri-administrazioei eska dakiekeen ardura-mailari dagokionez, "ardura handiagoa izateko zama dutela", eta hori adierazten da Konstituzio Auzitegiak aztertu dituen kasuetan, zuzenean eragiten dieten auziak ebazteko administrazioarekiko auzi-errekurtsoak jarri direla iragartzen duten egunkari edo aldizkari ofizialen kontsultari dagokionez. Kasu horietan, Konstituzio Auzitegiak uste du Administrazioari eska dakiokeela "prozesuaren izaerari buruzko interesa izatea, eta horrek aukera emango ziokeen prozesuan bere interesak defendatzeko denbora baliodunean agertzeko".

Beste batzuetan, Konstituzio Auzitegiak kontuan hartu du aldeek letraduaren laguntza teknikoa izatea (AATS 80/1999, 182/1999 eta 165/1996 KAE).

Auzitegi Gorenak ere kontuan hartu du, errekurtsoak jartzeari dagokionez, herritarren eta Administrazioaren jarrera desberdina, herritarrek ez baitute laguntza teknikorik, eta, beraz, Auzitegi Gorenaren 2009ko maiatzaren 25eko Epaia (4808/2005 errekurtsoa), 2016ko azaroaren 14ko Epaia (3841/2015 errekurtsoa) eta 2017ko otsailaren 20ko Epaia (1064/2016 errekurtsoa) jarrera desberdin horri egiten diote erreferentzia, eta honako hau adierazten dute: "Aitzitik, Administrazio Publikoak, eta, bereziki, Estatuko Administrazio Orokorra, herritarren orokortasunaz bestelako posizioan daude, gai horietan sobera prestatutako langile teknikoak eta juridikoak baitituzte, eta, beraz, zorrotasun handiagoa eska dakieke beren idazkiak artikulatzeko orduan, eta, zehazki, oinarritzko arau bat, hala nola...".

Administrazioarekiko Auzien Jurisdikzioa arautzen duen Legearen 44. artikulua ez da aplikatzen administrazio publikoen artean irizpide desberdinak ebatzi behar direnean, eta horietako batek partikular gisa jarduten duenean harreman juridiko materialean, eta ez botere publiko gisa. Arrazoi "partikularrak" egiaztatu beharko lirateke, ez interes publikokoak, udal bat beste administrazio baten baimen/jarduera baten aurka dagoelako.

Kasu horretan bakarrik erabil ditzakete toki-erakundeek Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legean deskribatutako **Gora jotzeko errekurtsoaren** eta **Aukerako Berraztertze-errekurtsoaren** administrazio-errekurtsoen sistema.

121. artikulua. Gora jotzeko errekurtsoa Xedea.

1. "121.1 artikuluan aipatzen diren ebazpen eta egintzen aurka, administrazio-bidea amaitzen ez dutenean, gora jotzeko errekurtsoa jarri ahal izango zaio eman zituenaren goragoko organoari. Ondorio horietarako, herri-administrazioetako langileak hautatzeko epaimahaiak eta organoak, eta administrazio horietan autonomia funtzionalez diharduten beste edozein, atxikita dauden organoaren edo, halakorik ezean, epaimahaiburua izendatu duenaren menderatutako joko dira.

2. Aurkaratzen den egintza eman zuen organoari edo ebazteko eskumena duenari jar dakioke errekurtsoa.

Errekurtsoa aurkaratutako egintza eman zuen organoari aurkeztu bazaio, organo horrek organo eskudunari igorri beharko dio **hamar eguneko** epean, bere txostenarekin eta espedientearen kopia oso eta ordenatu batekin. Errekurritutako egintza eman zuen organoaren titularra izango da aurreko paragrafoan aurreikusitakoa betetzearen erantzule zuzena.

122. artikulua. Gora jotzeko errekurtsoa Epeak.

1. "Gora jotzeko errekurtsoa jartzeko **epea hilabetekoa** izango da, egintza adierazia bada. Epe hori igaro

eta errekurtsorik aurkeztu ez bada, ebazpena irmoa izango da ondorio guztietarako. Egintza adierazia ez bada, eskatzaileak eta beste interesdun batzuek gora jotzeko errekurtsua aurkeztu ahal izango dute edozein unetan, beren araudi espezifikoaren arabera administrazio-isiltasunak ondorioak izan eta **hurrengo egunetik aurrera**.

2. Ebazpena emateko eta jakinarazteko gehieneko epea **hiru hilabetekoa** izango da. Epe hori igaro eta ebazpenik eman ez bada, errekurtsua ezetsitzat jo ahal izango da, 24.1 artikuluko hirugarren paragrafoan aurreikusitako kasuan izan ezik.

3. Gora jotzeko errekurtsu baten ebazpenaren aurka ezin izango da beste administrazio-errekurtsorik jarri, berrikuspen-errekurtsu berezia izan ezik, 125.1 artikuluan ezarritako kasuetan. "

123. artikulua. Aukerako berraztertze errekurtsua. Xedea eta izaera.

1. "Administrazio-bidea amaitzen duten administrazio-egintzen aurka, nahi izanez gero, berraztertze errekurtsua jarri ahal izango zaio egintza eman duen organoari berari, edo zuzenean aurkaratu ahal izango dira administrazioarekiko auzien jurisdikzioan.

2. Ezin izango da administrazioarekiko auzi-errekurtsorik jarri, beren-beregi ebatzi arte edo jarritako berraztertze-errekurtsuaren presuntziozko ezespena gertatu arte. "

124. artikulua. Aukerako berraztertze errekurtsua. Epeak.

1. "Berraztertze errekurtsua jartzeko **epea hilabetekoa** izango da, egintza adierazia bada. Epe hori igarotakoan, administrazioarekiko auzi-errekurtsua baino ezin izango da jarri, eta, hala badagokio, berrikusteko errekurtsu berezia bidezkoa izango da.

Egintza adierazia ez bada, eskatzaileak eta balizko beste interesdun batzuek berraztertze-errekurtsua jarri ahal izango dute edozein unetan, beren araudi espezifikoaren arabera presuntziozko egintza gertatu eta **hurrengo egunetik aurrera**.

2. Errekurtsuaren ebazpena emateko eta jakinarazteko gehieneko epea **hilabetekoa** izango da.

3. Berraztertze errekurtsuaren ebazpenaren aurka ezin izango da berriro errekurtsu hori jarri.

4.3. Administrazioarekiko auzi-errekurtsua

4.2.

46. artikulua.

1. "Administrazioarekiko auzi-errekurtsua jartzeko epea **bi hilabetekoa** izango da, aurkaratutako xedapena argitaratu edo administrazio-bidea amaitzen duen egintza jakinarazi edo argitaratu eta hurrengo egunetik zenbatzen hasita, egintza adierazia bada. Hala ez bada, epea **sei hilabetekoa** izango da eskatzailearentzat eta beste interesdun batzuentzat, presuntziozko egintza gertatu eta hurrengo egunetik zenbatzen hasita, araudi espezifikoaren arabera.

2. 29. artikuluan aurreikusitako kasuetan, **bi hilabeteak** artikulua horretan adierazitako epeak amaitu eta hurrengo egunetik aurrera zenbatuko dira.

3. Administrazioarekiko auzi-errekurtsua egiteko bidean dagoen jardun baten aurka zuzentzen bada, errekurtsua jartzeko epea **hamar egunekoa** izango da, 30. artikuluan ezarritako epea amaitu eta hurrengo egunetik kontatzen hasita. Errekerimendurik ez badago, epea hogeita egunekoa izango da, administrazio-jarduna egitate-bidean hasi zen egunetik zenbatzen hasita.

4. Administrazioarekiko auzi-errekurtsoa jartzeko epea zenbatzen hasiko da aukerako berraztertze-errekurtsoaren ebazpen adierazia jakinarazi edo ustez ezetsi den egunaren **biharamunetik aurrera**.

5. Kaltegarritasun-errekurtsoa jartzeko epea **bi hilabetekoa** izango da, kaltegarritasun-adierazpenaren egunaren biharamunetik zenbatzen hasita.

6. Administrazioen arteko auzietan, administrazioarekiko auzi-errekurtsoa jartzeko epea **bi hilabetekoa** izango da, legez besterik ezarri ezean. 44. artikulua lehenean hiru zenbakietan araututako errekerimendua aurretik egin bada, berariazko erabakiaren jakinarazpena jaso edo ustez baztertutzat jotzen den egunaren **biharamunetik** hasiko da zenbatzen epea."

4.3. Ofizioz berrikuste

39/2015 Legea, urriaren 1ekoa, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearena.

106. artikulua. Xedapen eta egintza deusezak berrikustea.

1. "Administrazio publikoek, edozein unetan, beren ekimenez edo interesdunak eskatuta, eta Estatu Kontseiluak edo deuseztasun-organoak aldeko irizpena eman ondoren, administrazio-bidea amaitu duten edo epearen barruan errekurritu ez diren administrazio-egintzen aurka, 47.1 artikuluan aurreikusitako kasuetan.

2. Era berean, edozein unetan, administrazio publikoek, ofizioz, eta Estatu Kontseiluak edo autonomia-erkidegoko organo aholku-emaile baliokideak, halakorik badago, aldeko irizpena eman ondoren, administrazio-xedapenen deuseztasuna deklaratu ahal izango dute 47.2 artikuluan aurreikusitako kasuetan.

3. Interesdunek egindako eskabideak izapidetzeko ez onartzea erabaki dezake ofizioz berrikusteko eskumena duen organoak, arrazoituta, Estatu Kontseiluaren edo autonomia-erkidegoko organo aholku-emailearen irizpenik eskatu beharrik izan gabe, eskabide horiek 47.1 artikuluko deuseztasun-arrazoiaren batean oinarritzen ez direnean edo argi eta garbi oinarriarik ez dutenean, bai eta funtsari dagokionez funtsean berdinak diren beste eskaera batzuk ezetsi direnean ere.

4. Administrazio publikoek, xedapen edo egintza baten deuseztasuna deklaratzeko, ebazpen berean, interesdunei aitortu beharreko kalte-ordainak ezarri ahal izango dituzte, Sektore Publikoaren Araubide Juridikoaren Legearen 32.2 eta 34.1 artikuluetan aurreikusitako inguruabarrak gertatzen badira, hargatik eragotzi gabe, xedapen bat izanik, xedapen hori aplikatuz emandako egintza irmoek bere horretan jarraitzea.

5. Prozedura administrazioaren kabuz hasten denean, prozedura hasten denetik **sei hilabeteko** epea igarotzen bada ebazpenik eman gabe, prozedura iraungi egingo da. Prozedura interesdunak eskatuta hasi bada, administrazio-isiltasunez ezetsitzat jo ahal izango da. "

110. artikulua. Berrikuspenaren mugak.

"Kapitulu honetan ezarritako berrikuspen-ahalmenak ezin izango dira egikaritu akzioen preskripzioagatik, igarotako denboragatik edo beste inguruabar batzuegatik ahalmen horiek egikaritzea ekitatearen, fede onaren, partikularren eskubidearen edo legeen aurkakoa denean."

111. artikulua. Estatuko Administrazio Orokorrean xedapen eta egintza deusezak eta deuseztagarriak ofizioz berrikusteko eskumena.

"Estatuaren eremuan, honako hauek izango dute administrazio-xedapen eta -egintza deusezak eta

deuseztagarriak ofizioz berrikusteko eskumena:

a) Ministroen Kontseiluak, bere egintza eta xedapenei eta ministroek emandako egintza eta xedapenei dagokienez.

b) Estatuko Administrazio Orokorrean:

1.) Ministroek, estatu-idazkarien egintzei eta xedapenei eta estatu-idazkaritzatik kanpoko beren departamentuko zuzendaritza-organoek emandakoei dagokienez.

2.) Estatu-idazkariak, beren mendeko zuzendaritza-organoek emandako egintza eta xedapenei dagokienez.

c) Estatuko Administrazio Orokorrari lotutako edo haren mendeko organismo publikoetan eta zuzenbide publikoko erakundeetan:

1. Organismo publikoak eta zuzenbide publikoko entitateak atxikita dauden organoak, haien zuzendaritza-organo gorenak emandako egintza eta xedapenei dagokienez.

2. Organismo publikoetako eta zuzenbide publikoko erakundeetako artezkaritza-organo gorenak, haien mendeko organoek emandako egintza eta xedapenei dagokienez. "

125. artikulua. Xedea eta epeak.

1. "Administrazio-bidean irmoak diren egintzen aurka berrikusteko errekurtsu berezia jarri ahal izango zaio egintza horiek eman zituen administrazio-organoari, eta organo horrek izango du ebazteko eskumena, honako inguruabar hauetakoren bat gertatzen denean:

a) Ematerakoan egiteko errakuntzaren bat egin izana, espedienteari erantsitako agirietatik eratorria.

b) Gaia ebazteko funtsezko balioa duten agiriak agertzea, gerokoak izan arren, errekurritutako ebazpenaren akatsa agerian uzten dutenak.

c) Ebazpenaren aurretik edo ondoren epai irmo bidez faltsutzat jotako agiriei edo testigantzek funtsean eragina izatea ebazpenean.

d) Prebarikazioaren, funtzionario-eroskeriaren, indarkeriaren, iruzurrezko makurkeriaren edo beste jokabide zigorgarri baten ondorioz eman bada ebazpena, eta hala deklaratu bada epai judizial irmoaren bidez.

2. Berrikuspen-errekurtsu berezia jarriko da, aurreko ataleko a) arrazoia denean, aurkaratutako ebazpena jakinarazi eta hurrengo **lau urteko** epearen barruan. Gainerako kasuetan, epea **hiru hilabetekoa** izango da, agiriak ezagutzen direnetik edo epaia irmoa denetik zenbatzen hasita.

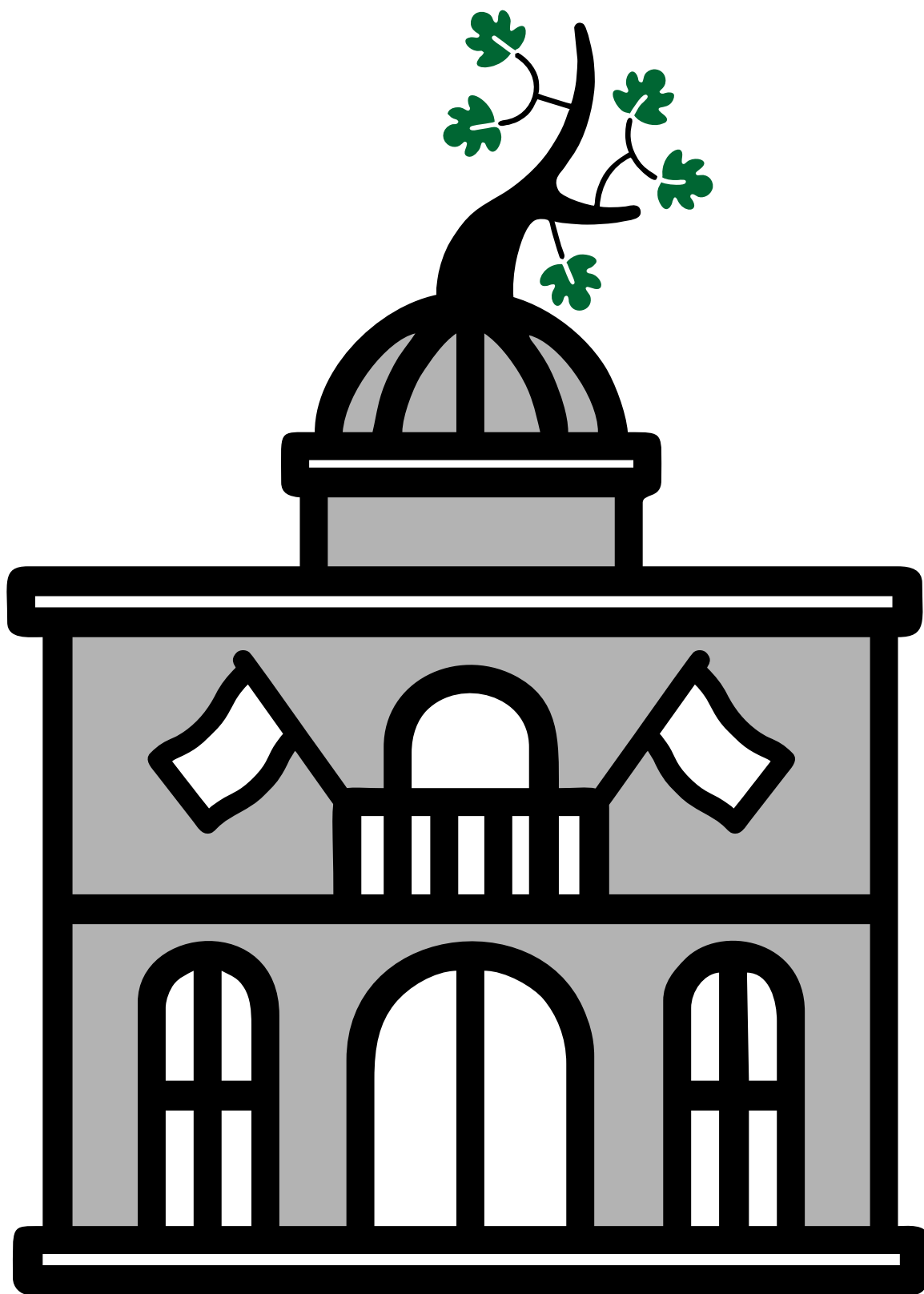
3. Artikulu honetan ezarritakoak ez die kalterik egiten interesdunek lege honen 106. eta 109.2. artikuluetan aipatutako eskaera eta instantzia egiteko duten eskubideari, ezta eskaera horiek gauzatu eta ebazteko duten eskubideari ere. "

126. artikulua. Ebazpena.

1. "Errekurtsua ebazteko eskumena duen organoak, arrazoituta, izapidetzeko ez onartzea erabaki ahal izango du, Estatu Kontseiluaren edo autonomia-erkidegoko organo aholku-emailearen irizpenik eskatu beharrik gabe, baldin eta aurreko artikuluko 1. paragrafoan aurreikusitako arrazoiren batean oinarritzen ez bada edo funtsari dagokionez funtsean berdinak diren beste errekurtsu batzuk ezetsi badira.

2. Berrikusteko errekurtsu bereziaren ardura duen organoak, errekurtsuaren bidez kotasunari buruz ez ezik, errekurritutako egintzaren bidez ebatzitako arazoaren funtsari buruz ere erabaki behar du.

3. Berrikusteko errekurtsu berezia jarri eta **hiru hilabeteko** epean ebazpenik eman eta jakinarazi ez bada, ezetsitatzeko joko da, eta administrazioarekiko auzien jurisdikzio-bidea irekiko da."

INGURUMEN DELITUAK

5. INGURUMEN DELITUAK

Jokabide arau-hausle larrienek zigor-arloko gaitzespena dakarte, zigor-kodearen mota hauen arabera:

5.1. Motak zigor kodean

A) 325.etik 331.era bitarteko artikuluek baliabide naturalen eta ingurumenaren aurkako delituak jasotzen dituzte.

325. artikulua

"Ingurumena babesten duten legeak edo bestelako xedapen orokorrak urratuz, zuzenean edo zeharka **emisioak, isuriak, erradiazioak, erauzketak edo hondeaketak, lurreratzeak, zaratak, bibrazioak, injekzioak edo deposituak eragiten edo egiten dituen atmosfera, lurzoruan, lurpean edo lurreko, lurpeko edo itsasoko uretan, baita itsas zabalean ere, mugaz gaindiko espazioetan eragina dutenak, bai eta beren kabuz edo beste batzuekin batera airearen, lurzorua edo uren, animalien edo landareen kalitateari funtsezko kalteak eragiten edo eragin diezazkieketen ur-bilketak ere**".

326. artikulua

"Legeak edo izaera orokorreko beste xedapen batzuk urratuz, **hondakinak bildu, garraiatu, balorizatu, eraldatu, ezabatu edo aprobetxatzen dituztenak, edo jarduera horiek behar bezala kontrolatzen edo zaintzen ez dituztenak, airearen, lurzorua edo uren kalitateari, animaliei edo landareei, pertsonen kalte larriak eragin edo eragin diezazkieketenak, edo sistema naturalen orekari kalte larria eragin diezaioketenak**.

Aurreko paragrafoan aipatzen den kasutik kanpo, Europar Batasuneko Zuzenbideari dagokion kasuren batean hondakin kantitate bat lekualdatzen duenak, dela lekualdatze baten kasuan, dela horri lotuta agertzen diren lekualdaketa batzuen kasuan.

326 bis artikulua

"Legeak edo izaera orokorreko beste xedapen batzuk urratuz, **jarduera arriskutsu bat egiten duten instalazioak ustiatzen dituztenak, edo substantzia edo prestakin arriskutsuak biltegiratzen edo erabiltzen dituztenak, airearen, lurzorua edo uren kalitateari, animalia edo landareei, heriotza edo pertsonen kalte larriak eragiteko moduan, edo sistema naturalen oreka larriki kaltetu dezaketena**".

327. artikulua

"**Larriagotzea**, aurreko artikuluan deskribatutako egitateetako edozein egitean honako inguruabar hauetakoren bat gertatzen denean:

1. **Industriak edo jarduerak** ezkutuan funtzionatzea, bere instalazioen nahitaezko baimen edo onespenezko administratiboa lortu gabe.
2. Aurreko artikuluan tipifikatutako **jarduerak zuzentzeko edo eteteko administrazio-agintaritzaren esanbidezko aginduak ez betetzea**.
3. Ingurumen-alderdiei buruzko **informazioa faltsutu edo ezkutatu** izana.
4. **Administrazioaren ikuskaritza-jarduera oztopatu** izana.
5. **Atzeraezina edo katastrofikoa den narriadura-arriskua** izatea.
6. **Murritzeta-aldian legez kanpoko ur-erauzketa gertatzea**.

329. artikulua

"Agintari edo funtzionario publikoak, jakinaren gainean egonik, **aurreko artikuluetan aipatzen diren industria edo jarduera kutsatzaileen funtzionamendua baimentzen duten nabarmen lege kanpoko lizentziak ematearen aldeko txostena eman badu, edo, ikuskapenak direla-eta, lizentzia horiek arautzen dituzten lege edo arau-xedapen orokorren urratzea isilarazi badu, edo nahitaezko ikuskapenik egin ez badu.**

Agintari edo funtzionario publiko batek, bere kabuz edo erakunde kolegiatu bateko kide gisa, hura ematearen aldeko ebazpena edo botoa eman duenean, bidegabekoa dela jakinda."

330. artikulua

"**Naturagune babestu batean**, hura kalifikatzeko balio izan duten elementuren bat larriki kaltetzen duena."

B) 332. artikulutik 337.bis artikulura bitartean, flora, fauna eta etxeko animaliak babesteari buruzko delituak jasotzen dira.

332. artikulua

"Legeak edo izaera orokorreko beste xedapen batzuk urratuz, **basa-florako espezie babestuak mozten, mozten, erauzten, biltzen, eskuratzen, edukitzen edo suntsitzen dituen**a, edo espezie horiekin, horien zatiekin, haietatik eratorritakoekin edo haien propaguluekin trafikatzeko duena, salbu eta jokabideak ale kopuru txiki bati eragiten badiu eta espeziearen kontserbazio-egoeran ondorio garrantzitsurik ez badu.

Legeak edo izaera orokorreko beste xedapen batzuk urratuz, **bere habitata suntsitzen edo larriki aldatzen duena."**

333. artikulua

"**Autoktonoak ez diren flora- edo fauna-espezieak sartzen edo askatzen dituen**a, oreka biologikoari kalte eginez, flora edo fauna espezieak babesten dituzten lege edo xedapen orokorrak urratuz."

C) Beste delitu batzuk

334. artikulua

"Legeak edo izaera orokorreko beste xedapen batzuk urratuz:

1. Basafaunako **espezie babestuak ehizatzea, arrantzatzea, eskuratzea, edukitzea edo suntsitzea;**
2. Haiekin, zatiekin edo horietatik eratorritakoekin **trafikatzeko**; edo
3. **ugalketa edo migrazioa eragozten edo zailtzen** duten jarduerak egitea.

Legeak edo izaera orokorreko beste xedapen batzuk urratuz, **bere habitata suntsitzen edo larriki aldatzen duena."**

336 artikulua

Legez baimenduta egon gabe, **ehizarako edo arrantzarako pozoia, lehergaiak edo faunarentzako antzeko eraginkortasun suntsitzailea edo ez-selektiboa** duten tresnak edo aparailuak erabiltzen dituen."

345. artikulua

"Legeak edo izaera orokorreko beste xedapen batzuk urratuz, material nuklearrak edo bestelako gai erradiaktibo arriskutsuak eskuratu, eduki, trafiatu, erraztu, tratatu, eraldatu, biltegiratu, garraiatu edo deuseztatzen dituen, baldin eta material horiek heriotza edo lesio larriak eragiten badizkiete pertsonen, edo kalte nabarmenak eragiten badizkiete airearen kalitatean, lurzoruen kalitatean edo uren edo animalien edo landareen kalitatean."

348. artikulua

"Lehergailuak, substantzia sukoi edo korrosibo, toxiko eta itogarriak, edo triskantza eragin dezaketen beste edozein materia, tresna edo artificio fabrikatzean, manipulatzeko, garraiatzean, edukitzean edo merkaturatzean ezarritako segurtasun-arauak urratzen dituztenak, pertsonen bizitza, osotasun fisikoa edo osasuna edo ingurumena arrisku larrian jarritz, edo ozonoa suntsitzen duten substantziak legez kanpo ekoizten, inportatzen, esportatzen, merkaturatzen edo erabiltzen dituen."

349. artikulua

"Organismoak manipulatzeko, garraiatzeko edo edukitzeko ezarritako segurtasun-arauak edo neurriak urratzen dituztenak, pertsonen bizitza, osotasun fisikoa edo osasuna edo ingurumena arrisku larrian jarritz."

350. artikulua

"316. artikuluan xedatutakoari kalterik egin gabe, putzuak edo indusketak irekitzeko, eraikinetan, presak, kanalizazioak edo antzeko obrak eraikitzean edo eraistean, edo horien kontserbazioan, egokitzean edo mantentzean ezarritako segurtasun-arauak urratzen dituztenak, baldin eta arau horiek ez betetzeak hondamenezko emaitzak eragin baditzake, eta arriskuan jartzeko badituzte pertsonen bizitza, osotasun fisikoa edo ingurumena."

352. artikulua

"Mendiei edo baso-masei su ematen dietenak larriagotzeko, pertsonen bizitza edo osotasun fisikoa arriskuan egon bada."

353. artikulua

"Larriagotzea, suteak larritasun berezia duenean, inguruabar hauetakoren bat gertatzen denean:

1. Garrantzi handiko azalerari eragiten badiu.
2. Lurzoruetan higadura-efektu handiak edo larriak eragitea.
3. Animalien edo landareen bizi-baldintzak nabarmen aldatzea, **edo naturagune babesturen bati eragitea.**

....

6. Nolanahi ere, eragindako baliabideak larriki hondatzen edo suntsitzen direnean. "

354. artikulua

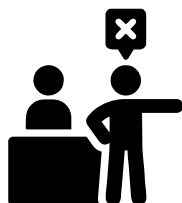
"Mendiei edo baso-masei su ematen diena, horien sutea hedatu gabe."

356. artikulua

"Basokoak ez diren landaredi-eremuei su ematen dienak, natura-inguruneari kalte larria eginez."

"Bere ondasunen su-emaileak hirugarrenei iruzur egiteko edo kalte egiteko asmoa badu, iruzurra edo kaltea eragin badu, besteren eraikin, zuhaizti edo landaketetara hedatzeko arriskua badu, edo basoko bizitzaren, basoen edo naturguneen baldintzei kalte larria egin badie."

5.2. igor-prozedura hastea

Salaketa

Ertzain-etxeetan, gertakariak izan diren tokiko guardiako epaitegian edo Fiskaltzaren aurrean planteia daitezke. Salaketa idatziz edo ahoz egin daiteke dagokion funtzionarioaren aurrean, pertsonalki edo ahalorde berezia duen ordezkariaren bidez.

Ez da beharrezkoa pertsona jakin baten aurka jotzea, baina susmagarriren bat egonez gero, salatzaileak zehaztu egin dezake.

Ez da beharrezkoa abokatuaren edo prokuradorearen esku-hartzea hori gauzatu ahal izateko.

Salaketa ahoz egiten bada, akta bat egingo da deklarazio gisa, eta deklarazio-egileak eta deklarazioa hartzen duen funtzionarioak edo agintariak sinatuko dute. Akta horretan salatzailearen nortasuna jaso behar da.

Oro har, salaketa egin ondoren, salaketa egin izanaren frogagiria ematen da; bestela, eska daiteke.

Kereila

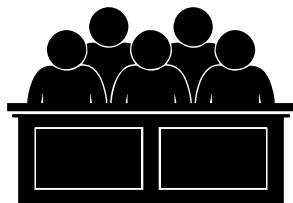
Kereila epaitegi eskudunean aurkeztutako idazkia da, non delituzkoak izan daitezkeen egitateak jakinarazten diren. Bertan, prozedura kriminal bat irekitzeko eskatzen da, abokatuaren eta prokuradorearen nahitaezko esku-hartzearekin.

Kereilak baldintza formal batzuk izan behar ditu, salaketarekin eskatzen ez direnak: kereila-jartzailearen nortasuna adierazi behar da, kereilatuarena, gertakariak, lekua eta data deskribatu behar dira, epaitegiak egin beharreko eginbideak eta izapidetzeko onartzen den eskaera.

Kereilak prozeduraren alderdi akusatzailea izateko asmoa adierazten du, eta salaketarekin, berriz, ez da sarrera-izaera hori lortzen, salbu eta prozeduraren ondorengo une batean abokatuarekin bertaratzen bada. Salaketa Justizia Administrazioari laguntzeko modu bat da; izan ere, delitu publiko bat egin dela ikusten duen orok salatu egin behar du, eta, are gehiago, salatzeke betebeharrak berezia duten pertsonak ere badaude, beren karguagatik, lanbideagatik edo ogibideagatik egitate horien berri dutenak, alegia.

Toki-erakunde batek kereila bat jar dezan, beharrezkoa da osoko bilkuraren erabaki bat, abokatu-ordezkaritza eta -zuzendaritza jartzea eta ematea onartzen duena.

5.3. Prozesu penalean parte hartzea

Akusatzaile partikular gisa edo herri-akusatzaile gisa.

A) Akusatzaile partikularren esku-hartzea prozesu penalean.

Akusazio partikular gisa jardun dezakete **babestutako ondasun juridikoaren titular gisa delituagatik ofendituak izan diren pertsonak**. Horrela:

- Pertsona fisikoak.
- Formalki eratutako pertsona juridikoak, beren legezko ordezkarien bitartez.
- Biktimen elkarteak eta legeak biktimen eskubideak defendatzeko legitimazioa aitortzen dien pertsona juridikoen aldeko elkarteak, betiere delituaren biktimak horretarako baimena ematen badu.
- Nortasunik ez duten elkarteak, baina delituaren ondorioz kaltetuak edo irainduak izan direla jotzen bada.
- Delituak emaitza masiboak izan dituenean edo pertsona-talde jakin bati eragin dionean, "eraginpean dauden korporazio, elkarte eta taldeek edo legez horiek defendatzeko eta sustatzeko gaituta daudenek" jardun dezakete.

Prozesuaren hasieratik egin daiteke, baita kereila edo salaketa jarrita ere. Ekintzak eskaini eta eskubideak bideratu ondoren hasitako prozesuan ere sar daiteke (109, 110 eta 789.4, Prozedura Kriminalaren Legea).

Akzio penala egikaritzeko pertsonatze hori egin ahal izango da, baldin eta ahozko epaiketa hasi arte esanbidez uko egin ez badiote.

B) Herri-akusazioaren esku-hartzea prozesu penalean.

Akusazioa Espainiako edozein herritarrek egin dezake, delituaren ondoriozko ofenditu edo kaltetu beharrik gabe, betiere delitu publikoak badira.

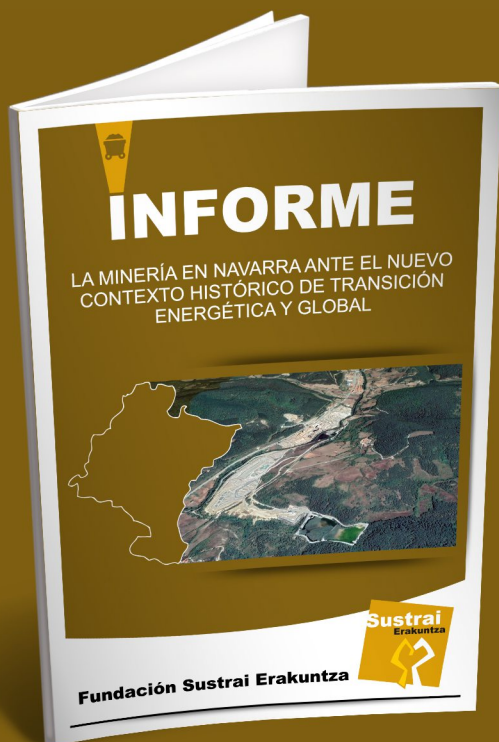
Herri-akusazioa izateko baldintzak:

- Herri-akusatzaileak auzian agertu behar du, ahalorde berezia duen prokuradorearen eta letraduaren bidez, eta ezin zaio ofizioz izendatu.
- Herri-akusatzaileak epaileak zehaztutako fidantza eratu behar du epaiketaren emaitzei erantzuteko (280, Prozedura Kriminalaren Legea).
- Herri-akusatzaileak auzian pertsonatu beharko du, eta kereila jarri beharko du nahitaez (270 eta 783, PKL), baita prozesua hasita dagoenean ere.

1. Abiadura handiko trenbideak eta merkantzien garraioa.
Haien problematika aztertzea.

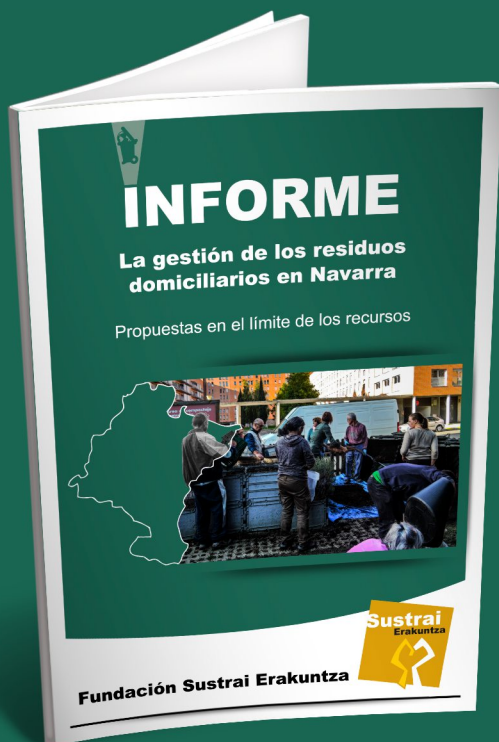
2. Nafarroarako Tren Publiko eta Sozialaren Proposamena 2019 - 2029.

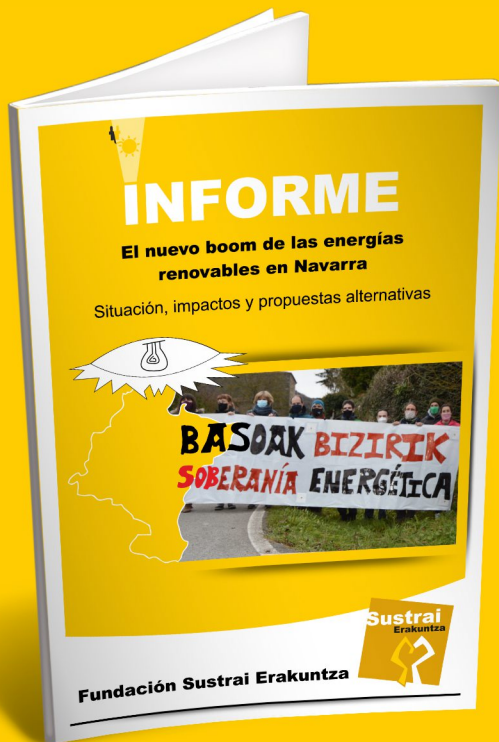
Meatzaritza Nafarroan trantsizio energetikoaren eta globalaren testuinguru historiko berriaren aurrean.

Uraren politikak Nafarroan.
Gatazka aipagarriak eta ura kudeatzeko proposamenak.

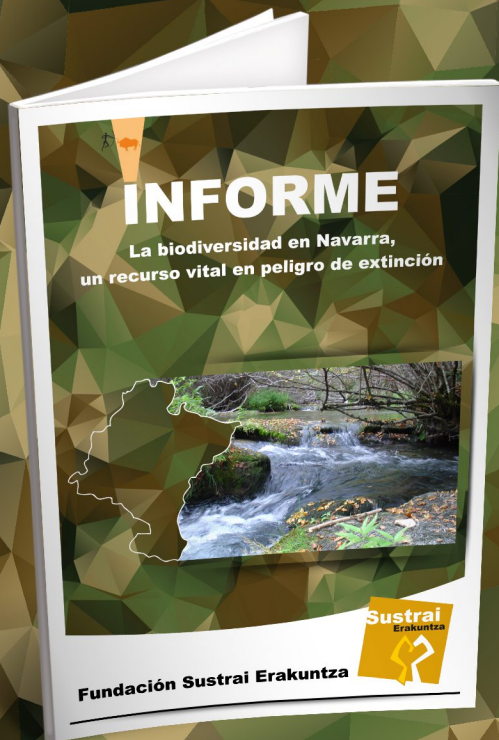

Etxeko hondakinen kudeaketa Nafarroan.
Baliabideen muga proposamenak.

Energia berriztagarrien boom berria Nafarroan.

Egoera, eraginak eta proposamen alternatiboak.

Biodibertsitatea Nafarroan, galtzeko arriskuan dagoen bizibaliabidea.

¿Zer egin deshazkunde joeraren aurrean?

Datozen hamarkadetako proposamen koadernoaz eztabaidagai Nafarroako gizartearentzat.

Nafarroan ingurumenean eragina duten proiektuetan herritarren jarduna.

Pixka bat eskatzen dizugu dena ematen jarraitzeko

SUSTRAIKIDE

Te pedimos un poco para seguir dándolo todo

Número de cuenta Laboral Kutxa:
ES15 3035 0162 76 1620031982

Sustrai
Erakuntza

+ INFO

<https://fundacionsustrai.org/apoyo-economico-a-la-fundacion-sustrai-erakuntza/>
<https://sustrai-erakuntza.org/sustrai-erakuntza-fundazioari-laguntza-ekonomikoa/>

La Fundación Sustrai Erakuntza solicita tu colaboración económica, mediante **donativos** desinteresados. Puedes realizarlos a través de una **domiciliación bancaria** periódica, o ingresando tu aportación puntual en los **números de cuenta** de la fundación.

La Fundación Sustrai Erakuntza es una organización para la **defensa del medio ambiente**, que busca dar respuesta jurídico-técnica a los proyectos insostenibles que se realizan en Navarra.

Su trabajo se centra, por tanto, en el análisis de la información medioambiental, técnica y jurídica de los proyectos que afectan al territorio, y la búsqueda de soluciones a través del impulso de todo tipo de actuaciones, incluidas las legales.

Sustrai Erakuntza fundazioak **dohaintza** bidezko laguntza ekonomikoa eskatzen dizu. Aldizkako **banku helbideraketa** baten bitartez egin dezakezu, edo zure ekarpen puntuala gure **kontu zenbakietan** sartuz.

Sustrai Erakuntza fundazioa **ingurugiroari babesa** emateko erakunde bat da. Nafarroan egiten diren proiektu jasangaitzei erantzun juridiko-teknikoa ematea da bere helburu nagusia.

Erakundearen lana beraz, ingurugiroaren informazioaren analisisan, lurraldean eragiten duten egitasmoen inguruko lanketa teknikoan eta juridikoan, eta irtenbideen bilaketan hainbat jarduera erabiliz datza, legalak tartean.

Sustrai Erakuntza Fundazioa 2009an sortu zen. Ingurumenaren eta Nafarroako herri eta pertsonen ongizatearen aurkako proiektuen eta interes ekonomikoen aurkako borroken errailetatik jaio ginen: termikoak, abiadura handiko trena, goi-tentsioko lineak, meatzaritza,...

Gatazka horietan, batzarraz eta pankartaz gain, beharrezkoa ikusi genuen informazioa eta dokumentazioa, ikerketa eta aholkularitza juridikoa, egungo ekoizpen-eredu ekoizida eta humanozida zalantzan jartzea, konplizitateak nahastea eta ingurumen- eta gizarte-arloan mundu justu eta jasangarria eraikitzen laguntzea.

Ura, airea eta lurra defendatzen dituen jendeari zor diogu gure lana. Gure bazkideen ekarpen ekonomikoak antolatzen eta mobilizatzen denari, gure ondasun komunak merkaturatzen dituzten interes politiko eta ekonomiko ahaltsuei erantzuteko argudioak bilatzen dituenari, egungo ekoizpen-, energia- eta kontsumo-ereduaren alternatibetan lagundu nahi duenari eta bide legal eta judizialetan orientazioa behar duenari dena emateko dira. Lur bizia nahi dutenei zor diegu, Nafarroa bizirik!

Horregatik, orain urrats berri bat emango dugu argitalpen-proiektu apal honekin. Sustrai Fundazioak egiten eta pilotzen dituen azterlan, txosten, ikerketa, proposamen eta ezagutza guztiak islatzea, ehunka pertsonak bailara, herri eta hirietan ingurumenaren alde egiten duten lana oinarri hartuta. Lan militantea, borondatezkoa eta pertsonen lankidetzat desinteresatua eta eskuzabala oinarri hartuta, borroka ekologistetan eta alternatiba jasangarrien eraikuntzan korapilatuta daudenen esku jarri nahi guke material hori guztia. Sustrai osatzen eta sostengatzen dugun konpromiso berri bat, lurraren alde dena emateko, eta justiziaz, elkarri lagunduz, esker onez eta osasunez bizi nahi dugun alde.

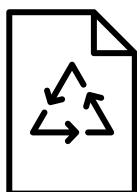
La Fundación SUSTRAI nació en 2009. Y lo hizo desde las entrañas de las peleas frente a proyectos e intereses económicos en contra del medio ambiente y del bienestar de pueblos y personas en Navarra: térmicas, tren de alta velocidad, líneas de alta tensión, minería,...

En estos conflictos, además de la asamblea y de la pancarta, vimos la necesidad de la información y la documentación, de la investigación y del asesoramiento jurídico, de cuestionar el actual modelo productivo ecocida y humanocida, de entretejer complicidades y colaborar en la construcción de un mundo justo y sostenible medioambiental y socialmente.

Nos debemos a la gente que defiende el agua, el aire y la tierra. Las aportaciones económicas de nuestra socias son para darlo todo a quien se organiza y se moviliza, a quien busca argumentos para responder a los poderosos intereses político-económicos que mercantilizan nuestros bienes comunes, a quien quiere colaborar en alternativas al modelo productivo, energético y de consumo actual, a quien necesita orientarse en las vías legales y judiciales. Nos debemos a quienes anhelan una tierra viva, Nafarroa bizirik!

Por ello, ahora damos un nuevo paso con este humilde proyecto editorial. Reflejar todos aquellos estudios, informes, investigaciones, propuestas, conocimientos... que la Fundación Sustrai elabora y acumula a partir del trabajo de cientos de personas en valles, pueblos y ciudades en favor del medio ambiente. Desde el trabajo militante, voluntario y la colaboración desinteresada y generosa de personas, quisiéramos poner todo este material en manos de quienes están enredadas en las luchas ecologistas y en la construcción de alternativas sostenibles. Un nuevo compromiso de quienes formamos y sostenemos SUSTRAI para darlo todo en favor de la tierra y de quienes queremos poder habitarla con justicia, apoyo mutuo, agradecimiento y salud.

ISBN 978-84-09-57929-7

PAPER
BIRZIKLATUAN
INPRIMATUA

www.sustraiarakuntza.org
www.fundacionsustrai.org

